

Szerkesztőség: kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félve 540, negyedévre 270 h. Posta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 222. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szerda, 1930. október hó 1

Szomorú szüret

A jövő héten zajos élet költözik a hegyaljai szőlőkbe és a gyönyörű őszi napsütésben megkezdődik a vidék legszebb ünnepe: a szüret. Bőséges, nagy szüret lesz ezidén, az egész évi munka a természet jóvoltából meghozza azt a gazdag jutalmat, amely más körülmények között örömmámorral töltené el a Hegyalja népét. Az időjárás kitűnő volt a termésre, a szüret előtti áldásos napsütés mézet csöpögtetett a szőlőszemekbe, úgy mennyiségileg, mint minőségileg elsőrendű a Hegyalja termése. Máskor, ha az idejéhez hasonló szüret adódott, akkor az erről szóló vezércikknek „Vidám szüret” volt a címe. Ma, sajnos, a bőséges hegyaljai szüretéről szóló vezércikk elé ezt a címet kell biggyesztenünk: „Szomorú szüret”.

Egy éven át művelte a gazda szőlőjét, rengeteg munkabért, drágán vásárolt anyagot investált és most ott tartunk, hogy sokan gondolkodóba esnek azon, érdemes-e egyáltalán szüretelni. A szőlősgadák igyekeznek gyümölcs formájában tudni a termésen, mert a bor értékesítése szinte lehetetlennek látszik és a gazda kockázatosnak tartja a szüret költségeit is. A tavalyi bortermés is eladatlanul hever a pincékben és az idei termés iránt még a minimális érdeklődés sincs meg. Nincs ára a bornak és nincs kereslet iránta. A régi aradi ember azt szokta mondani, hogy a ház nem jó ingatlan-befektetés, de annál jobb a szőlő. És ezt azzal indokolta, hogy: „ház még sohasem jövedelmezett szőlőt, de a szőlő már nagyon sok házat termett”. Ez a kedélyes axioma ma már érvényét veszítette. Ott tartunk, hogy kinek szőlője van és fenn akarja azt tartani, annak rámege a háza is.

A hegyaljai bor egyik aranytermő forrása lehetne Romániának, de nem veszt észre bennünket a kormány és szomorú, hogy parlamenti képviselőink sem tudják ideterehni a kormány érdeklődését. Hogy mennyire mostoha gyermekként kezelnek bennünket, jellemzi az a sérelem, amely a román—cseh kereskedelmi egyezmény kapcsán érte Arad-hegyalját. Ebben az egyezményben ugyanis taxatíván felsorolva azok a bortermő vidékek, amelyekről szállítási és vámkedvezményel lehet a borokat exportálni és ebből a listából értelmetlen módon kimaradt az Arad-Hegyalja, annak ellenére, hogy ezt a vidéket földrajzi fekvése és borainak kitűnő minősége elsősorban predesztinálta volna a kedvezményekre. Hát ennyire nem számítunk mi akkor, amikor kedvezményekről van szó, de igenis gondolnak ránk akkor, amikor megkezdődik az adókiivetés.

A Hegyalja termését, nemes tüzi borait nagyon jól ismerik és kedvelik külföldön, de ez az elsőrendű export-cikk már évek óta nem kerül a határon túlra, itt hever a pincék mélyén és senki sem érdeklődik iránta. A kormány büne, hogy ez így van és azé a szerencsétlen kereskedelmi politikáé, amely nem tudja kihasználni ennek az országnak pazar kincseit. Egészen érthetetlen indolencia, amely nem ismer körülményt és nemcsak egy vidéknek okoz megfizethetetlen károkat, de megkárosítja az egész országot, amelynek exportját lényegesen vissza fogja vetni ez a „feledékenység”. Lehet azonban, hogy más probléma is rejlik az Arad-Hegyalját ért mellőzés mélyén. Azt kell hinnünk, hogy a regát-beli borokat akarja a kormány támogatni az aradhegyaljai nemzetközileg elismert borok rovására. Szomorú politika ez, amely ország-részeket favorizál és egy olyan ország-részt nyom el, amelynek legfontosabb terméke a bor. Ezért áll szomorúan a természet gazdag ajándéka előtt az aradhegyaljai szőlősgazda és ezért lesz ezidén az áldással megrakott szőlőhegyeken szomorú szüret...

„Legyenek a kisebbségek türelemmel, sorsuk javulni fog”

mondotta II. Károly király Kolozsváron — Makkay Sándor református püspök az Automobilklub kolozsvári vacsoráján a király elé terjesztette a kisebbségek sérelmeit — II. Károly király nyilatkozott az utak javításáról

KOLOZSVÁR, szeptember 30. II. Károly király, mint ismeretes, Kolozsvár vendége, ahol szemlélője volt a lezajlott nemzetközi autóversenynek. Tegnap az autókлубban az uralkodó és a versenyzők tiszteletére bankett volt, amelyen a király a következőket mondotta:

— Örvendek a mai napnak, ennek a pompás versenynek, melynek öcsém aktív résztvevője volt. Mi, akik hosszú ideje harcoltunk a román autósport fejlődése érdekében; ebben a versenyben művünk megkoronázását látjuk. Boldogok vagyunk, hogy Romániában már nem fényűzés az autó, hanem mindennapi és közszükségleti tárgy. Sok praktikus jó is származik az autóforgalom nagy fejlődéséből, itt van például az utak megjavítása is, habár csak kis részük tökéletes még. De reméljük, hogy az utjavítás tovább halad és az ország minden útja a legkiválóbb lesz. Hálás vagyok a verseny rendezéséért azért is, hogy ha nem hivatalosan is, de Erdély szívébe, Kolozsvárra jöhettem. Poharam emelem a versenyzők egészségére, a megjelentekre és a klub vezetőségére.

Ezután a király Miklós herceg és a hatóságok

vezetőinek társaságában a klub kisszalonjába ment át, ahol a meglepő notabilitások hódolatát fogadta. Először a versenyzőkhöz fordult a király, akik közül Lichtenstein herceggel és Almásy gróffal beszélgetett el, majd a görögkeleti püspök és a polgármester üdvözlő szavait hallgatta meg. Ezután Makkay Sándor református és Boros György unitárius püspököt tüntette ki megszólításával öfelsége, Makkay püspökkel az elhunyt Nagy Károlyról beszélgetett a király, majd a püspök öfelsége kérdésére elmondotta, hogy az egyháznak hány lélekszáma van és kellő formában az iskolaügyi sérelmeket is a király elé tárta. Öfelsége a püspök szavaira a következőket mondotta:

— *Legyenek a kisebbségek türelemmel és jó reménységgel, mert az ország helyzetének általános javulásával az ő sorsuk is javulni fog.*

Boros püspök végül angol nyelven beszélt az uralkodóval és megemlítette, hogy a kisebbségi egyházak a közeljövőben együttes audienciát kérnek. Tizenegy óra után a király búcsút vett a társaságtól, kíséretével az állomásra hajtatott és fél 12 órakor az udvari vonat elindult Bucuresti felé.

A közoktatásügyi miniszter a felekezeti iskolák bezárásával fenyegetőzik

Feltűnést keltő rendelet az aradmegyei prefekturára

Intézkedések a Magyar Párt egy körrendelete ellen. A városnak is támogatni kell az állami elemi iskolákat. Szankciókat alkalmaznak az illető kisebbségekkel szemben.

Érdekes és főképpen magyar kisebbségi szempontból jelentős belügyminiszteri rendelet érkezett ma az aradi megyei prefekturára. Arról van szó, hogy a belügyminiszterium rendkívül *erélyes hangú rendeletben tiltja meg, hogy az egyes városi és községi tanácsokban helyet foglaló magyar tanácsosok a Magyar Pártnak körrendeletét végrehajtsák.* A rendelet szövege szerint a következőképpen hangzik:

— A közoktatásügyi miniszterium 103413—1930. számú átiratában másolatot terjeszt elénk egy körlevélről, amelyet a Magyar Párt küldött szét egyes szervezeteinek. Ebben a körlevélben a közigazgatási törvény 104. 462, 549 és 572. szakaszainak mesterséges félremagyarázásával a párt azt tanácsolja mindazoknak a városi és községi tanácsosoknak, akik a Magyar Párt képviselőjében jutottak a tanácsba, hogy utasítsák vissza az állami elemi iskolák anyagi támogatását. Az épületek és iskolák fenntartása a községek kötelessége. Az állam évenként 2 milliárd 600 millió lejt fizet ki a tanítói karnak, a többi viszont az illető községek kötelessége. A községeknek rendes bevételük 14 százalékát és a korcsmák után kivetett illetékekből befolyó összeg egyharmadát kell, hogy az iskolák fenntartása céljaira adják.

— A miniszterium úgy rendelkezett, hogy azon községekben, amelyekben jelentékeny számban élnek kisebbségek, *a felekezeti iskolák részére is adjanak támogatást, ami igazságtalosan, miután az adókat minden állampolgártól egyformán szedik be, nemzetiségre való különbség nélkül.* Mindennek dacára a kisebbségek visszautasítják az állami iskolák fenntartását a felekezeti iskolák érdekében. Kérjük

Önököt, feltétlenül hassanak oda, hogy a Magyar Párt körlevelét ne vegyék figyelembe a magyar tanácsosok s ne nehezítsék meg az állami iskolák működését, mert ebben az esetben a miniszter el van határozva arra, hogy az illető városokban, vagy községekben nyomban bezárattja a felekezeti iskolákat.

Mert nem engedhető meg, hogy akkor, amikor az állam jelentékeny összegeket ad ki a kisebbségi iskolák fenntartása érdekében, éppen a kisebbségek bojkottálják az állami iskolákat. Ezen szankción kívül, amelyet az iskolaügyi hatóságok foganatosítanak, értesítjük Önöket, hogy mi is *közigazgatási téren fogunk szankciókat alkalmazni az illető kisebbségekkel szemben.* Értesítsenek bennünket a rendelet végrehajtásáról.

A miniszter helyett: *Marinescu.*
Vezérigazgató: *Caloian.*

A rendelet nyomán dr. *Nichin* János megyei tanácsi vezértitkár nyomban megtette a szükséges intézkedéseket arra, hogy a közigazgatási hatóságokkal tudassák azt, végrehajtás végett.

Kisebbségi körökben általános feltűnést keltett a belügyminiszteri rendelet, annál is inkább, mert ez az első eset, hogy a felsőbb hatóságok ennyire élesen szembehelyezkednek a Magyar Párt egyik intézkedésével és szankciókat helyeznek kilátásba, ha a párt tagjai eleget tesznek a pártvezetőség utasításainak. A közoktatásügyi miniszterium éles rendeletére valószínűleg a Magyar Párt vezetősége is megteszi a szükséges lépéseket a helyzet tisztázása céljából.

Európában nyugtalanító jelenségek

Szenzációs beszédek hangzottak el a Népszövetség leszerelési főbizottságának ma esti ülésén — A német és magyar delegáció tartózkodott a szavazástól — A főbizottság kerülő utjai — Az egyoldalú leszerelésről — Apponyi Albert gróf feltűnést keltő felszólalása

mutatkoznak

Albert gróf feltűnést keltő felszólalása

GENF, szeptember 30. A Népszövetség leszerelési főbizottságának ma esti ülésén ismét oly kijelentések hangzottak el, amelyek a legszélesebb körökben fognak feltűnést kelteni és a leghevesebb kommentárookra adnak alkalmat. A leszerelési főbizottság elé ugyanis a német delegáció azt az előterjesztést tette, hogy a leszerelési értekezlet jövő év januárjában üljön össze. A főbizottság hosszú vita után elvetette a német javaslatot és ehelyett Lange norvég delegátusnak javaslatát fogadta el, mely a következő diplomatikusan megfogalmazást nyerte: A főbizottság egyhanguan fejezi ki azt az óhaját, hogy a leszerelési értekezletnek jövő év folyamán összehívására minden feltétel meglegyen.

Matos előadó bejelentette a kérdésben beérkezett indítványok fölötti vita megindítását. Elsőnek Canada delegátusa szólalt fel, aki

hangsúlyozta, hogy a fegyverkezés világszerte a leghevesebb tempóban folyik,

ami lehetetlenné teszi a leszerelés bekövetkezését és meglasztja a béke barátainak munkáját.

A leszerelés akadályai

Briand francia külügyminiszter emelkedik szólásra, aki kijelentette, hogy Franciaország minden erejével támogatni igyekszik a leszerelést. A francia kormány három évről egy évre szállította le a katonai szolgálati időt és a katonaság létszámát 810.000 emberről 556.000-re szállította le. A francia kormány tovább is hajlandónak mutatkozott volna a leszerelés fokozására, ez azonban lehetetlen akkor, mikor bizonyos választási urnák mellett olyan hangok szólaltak meg, amelyekkel szemben a legnagyobb elővigyázatra van kényszerítve a francia kormány.

A kulcs

Irtó: MAX FISCHER

Ennek a történetnek a hőse egy kulcs, egy egészen közönséges, mindennapi kulcs, aminőhöz hasonló bizonyára többszázat láttál már, ó kitűnő olvasó. Meg kell még jegyeznem, hogy a kulcs egy legénylakás kulcsa volt. Jean legénylakásának kulcsa.

Jean megismerte Lucette-t. Megszerették egymást. Lucette a rue Montyonban lakott, de csak hetenként kétszer-háromszor aludt otthon. Később még ritkábban. Végül egészen ritkán — egyszer-kétszer egy hónapban.

Egy reggel, amikor Lucette befejezte öltözködését s indulóban volt munkahelyére, a hol mint mannequin tevékenykedett. Jean ünnepléses mozdulattal egy kulcsot nyújtott át neki.

— Vedd ezt a kulcsot drágám és őrizd meg jól. A lakás két kulcsa közül az egyiket átadom neked... Ez itt a lakásom kulcsa... a lakásod kulcsa... helyesebben: a lakásunk kulcsa!

Tíz hónap múlt el azóta, hogy Jean átadta a második kulcsot Lucette-nek. Ha akkor megkérdezi tőle valaki: „Hány millió férfi lakik Franciaországban?” — Jean habozás nélkül feleli: „Tizennyolcmillió.” Viszont, ha azt kérdezzük tőle, hogy hány nő él a francia köztársaság területén, ugyanennyire habozás nélkül válaszolja: „Egy, egyetlenegy — név szerint Lucette!”

Európában egyébként nyugtalanító jelenségek mutatkoznak.

A leszereléshez az államok biztonságának kölcsönösége kell és előbb ezt kell megteremteni ahhoz, hogy a leszerelés megvalósulhasson. Az államoknak tanujelét kell adniok a leszerelés melletti lelkesedéseiknek és kül- és belpolitikájukkal kell bizonyítaniok, hogy leszerelési szándékaik őszinték.

Briand beszéde, mely nyilvánvaló célzás a német választásokon elhangzott Hitler-párti beszédre, nagy feltűnést keltett.

Curtius német külügyminiszter bejelenti, hogy a német delegáció tartózkodni fog a szavazástól, mert a határozati javaslat nem tartalmazza az értekezlet összehívásának pontos dátumát. Nyomban ezután Apponyi Albert gróf emelkedik szólásra, aki bejelenti, hogy

a magyar delegáció csatlakozik a német delegáció álláspontjához

és tartózkodni fog a szavazástól. Hasonló kijelentés megtételére kér szót az osztrák delegáció is. Bejelentette, hogy nem óhaját részt venni a szavazásban.

Gróf Apponyi beszél

Ekkor emelkedik szólásra gróf Apponyi Albert, aki a következőket mondja:

— A magyar delegáció tartózkodni fog a szavazástól, mert a főbizottság kerülő utakon mer csak megjelölni egy olyan lehetőséget, amelyet eddig a főbizottságnak a leszerelés érdekében precizírozni kellene. A francia külügyminiszter a biz.óság hiányáról beszélt. Érdekesnek és szomorúnak tartom ezt és kénytelen vagyok ismételni azt az álláspontot, amelyet már többször ismertettem ezen a helyen. A biztonságról nem azoknak az államoknak kellene beszélniök, amelyek egyre sürűbben hozzák nyilvánosságra aggodalmaikat a biztonságot illetőleg, hanem azoknak, amelyekre egyoldalú leszerelési kényszerítettek a békeszerződések. Nem lehet elegendő hangsúlyozni ennek az egyoldalúságnak igazságtalan voltát. Ha a fegy-

Két hónappal később azonban lényegesen megváltoztak Jean számára Franciaország népesedési viszonyai. Jean szerint most már két asszony van Franciaországban s a másodikikat Blanche-nak hívják.

Blanche-ot egy kevésbé látogatott vendéglőben s egy még kevésbé látogatott taxiban ismerte meg Jean s a negyedik találkozás után hevesen kívánta, hogy Blanche meglátogassa őt. — például délelőtt, amikor Lucette munkában van. Ezidő tájt már őszintén sajnálni kezdte, hogy a második kulcsot átadta Lucette-nek.

Hogyan szerezze vissza? Megmondjon őszintén mindent? Ez lehetetlen. Vagy, turja a lehetőséget, hogy Lucette meglepi őt Blanche-sal? Ez is lehetetlen. Jean kétségbeesésében állandó, csendes dühöngésben töltötte napjait.

Egy reggel, miközben Lucette öltözködött, egyszerre megpillantotta az asztalon szerelme kézitáskáját s benne az ominózus kulcsot. Két ujjával kicsippentette és zsebre vágta az apró nikkellősságot.

Boldog volt. Hogy erre előbb nem gondolt... Hiszen Lucette asszony is feledékeny s mindig otthon hagy valamit. Este majd észreveszi, hogy hiányzik a kulcs, ő pedig megmondja a véleményét... Elvégre is — Blanche kulcsáról van szó!

Igy is történt. Lucette déltájban puderos dobozát kereste s közben észrevette a kulcs hiányát. Elsápadt, majd elpirult s a következőket gondolta magában:

verkezésre jogosult államok említik állandóan a biztonság kérdését, hogyan oldják meg problémáikat a leszerelésre ítélt államok?

Ezután Curtius szólal fel és megokolja a németek magatartását. Nem érti, miért várnának egy évig a leszerelési értekezlet egybehívásával. Csak a határidő végleges megállapítása mellett lehet bízni abban, hogy a leszerelés előkészítő munkálatait késedelem nélkül befejezik. Majd szavait így folytatta:

— A francia külügyminiszter ur célzást tett „bizonyos” hangokra.

Ma azonban minden államban észlelhető nyugtalanság és éppen ezért valamennyi államnak kötelessége a nyugtalanság nemzetközi okát megkeresni.

Ezt azonban csak akkor lehet elérni, ha tiszteltben tartják a szerződéseket és létrehozzák a leszerelést.

Lord Cecil angol delegátus is azt kívánja, hogy a leszerelést mielőbb véghez vigyék. Szerinte azonban nem lenne helyes, ha a leszerelésre időpontot állapítanak meg, mert ezzel megkötnék a Népszövetség kezét. A beszédét azzal fejezte be, hogy az angol kormány is elérkezettnek látja az időt, hogy végre alaposan hozzájárassanak a leszerelési ügy elintézéséhez.

Az elnök ezután tudomásul veszi, hogy Németország, Ausztria és Magyarország tartózkodnak a szavazástól.

Mint hogy a határozati javaslat és az előadói jelentés ellen nem történt felszólalás és több szónok nem jelentkezett, az elnök enunciatla, hogy az előadói jelentést a hozzáfűzött határozati javaslattal együtt elfogadottnak nyilvánítja.

— Számok helyett kivilágított üveglapok jelzik az autbuszjáratokat Aradon. Már régebben panaszok hangzanak el, hogy az autbuszokon lévő, este kivilágított számlapokat nem lehet jól látni. Luta i Cornel dr. polgármester belátva a panaszok jogosultságát, ma elrendelte, hogy a számokat színes üveglappal helyettesítsék, úgy, hogy a jövőben a főútvonalon közlekedő egyes számú kocsik helyett piros kocsik járnak. Elöl, ahol most szám szerepel, kör alakú, élesen kivilágított vörös üveglap lesz. A többi vonalon más színű lapok jelzik a közönségnek, melyik útvonalon járnak. A gépjárművek vezetősége már elrendelte a változtatás keresztülvitelét és a napokban közölni fogjuk az egyes vonalakon használt színeket.

— Lám, lám... elvesztettem a kulcsot. Kedvesem meg fog szidni és kedvesemnek igaza lesz. Milyen buta vagyok. Csak meg ne tudja Jean...

Tíz perccel később Lucette „hialaszthatatlanul fontos ügyben” egy órára elkéredzkedett a műhelyből. Egy lakatoshoz sietett és elmagyarázta neki a helyzetet:

— Képzeld, kérem, elvesztettem a lakásom kulcsát. Legyen oly jó, jöjjön velem ezen a taxin. Felnyitja a lakást, leveszi a zárat és estére készen lesz a kulcs. Ugy-e?

Ennek a történetnek címe: „A kulcs”. Az olvasó azonban bizonyára rájött, hogy helyesebb cím lett volna, ez: „Két kulcs”. Sajnos, a szerzőnek ez nem jutott eszébe idejében...

A lakatos pillantotta meg elsőnek Blanche-t, aki hiányos öltözetben tartózkodott Jean szobájában. A lakatos után azonban ugyanezt a látványt Lucette is megpillantotta.

Jean pedig ismét dühöngött. Részben, mert nem szerette a kellemetlen jeleneteket, részben pedig, mert úgy találta, hogy Lucette mégis csak kedvesebb Blanche-nál. Éppen ezért a következőket jelentette ki magában, mikor a kölcsönös ajúlások befejeződtek:

— Szépen kiveszed Blanche táskájából a kulcsot, amely jótalanul, vagy legalább is félreértésből került hozzá és ma este óvatosan visszahelyezed az egyetlen, elragadó és édes Lucette zsebébe...

Helyén marad Lutai dr. polgármester

A polgármester távozásáról szóló hírek nem fedik a valóságot — Lutai dr. nyilatkozata. — Erősen dolgozik Arad polgármestere

Néhány nap óta a városban az a meglepő hír kering, hogy *Lutai Cornel* dr. polgármester lemondásra készül, mert éles nézeteltérései keletkeztek a permanens-bizottság tagjaival. Jól értesültek már azt is tudni vélték, hogy a polgármester nem vette fel október feleki fizetését és a városházat felkereső magánfelek előtt is úgy nyilatkozott, hogy októberben már nem vezeti a város ügyeit. A feltűnést keltő hírt mindenütt a legnagyobb meglepetéssel fogadták és megindult városszerte a kombinálgatás: vajjon miért akarja elhagyni helyét Aradváros polgármestere? Az *Aradi Közlöny* munkatársa ezügyben ma felkereste Lutai Cornel dr.-t, aki kategórikusan megcáfolta a lemondásáról szóló híreket.

— Nem mondtam le polgármesteri állásomról — mondotta — s megnyugtatóm az érdekelteket, hogy nincs is szándékomban lemondani. Sőt meg kell állapítanom azt is, hogy a permanens-bizottság tagjai között teljes harmónia uralkodik és semmiféle nézeteltérés a bizottság kebelében nem keletkezett. Nem tudom kinek áll érdekében az ilyen híreket kolportálni, de bizonyosnak tartom, hogy a lemondásról indult a város híre megindult ki.

Eddig Lutai Cornel dr. polgármester nyilatkozata, amely teljesen világos és minden kétséget eloszlat. Aradváros polgársága a maga részéről mindenesetre jóleső érzéssel fogadja a polgármester nyilatkozatát, mert közel két éves működése során Lutai Cornel dr. beigazolta, hogy mindenkor és mindenben kizárólag a város érdekeit tartja szem előtt. Energikus munkája hatalmas lépésekkel vitte előre a város fejlődését és ezért Aradra nézve nagy veszteség lett volna, ha a városban elterjedt hírek a valóságnak megfeleltek volna.

A polgármesteri nyilatkozatot egyébként alátámasztja az a körülmény, hogy az utóbbi napok során, így ma délután is, állandó körutakat tett a külvárosokban s megállapította, melyek azok a munkálatok, amelyekre a közeljövőben sor kerülhet. Így elrendelte, hogy a közeljövőben kezdjék meg a mikulakai fűtő aszfaltozását és a vágóhídnál ucca nyitását rendelte el, amely Ségát összeköti a vágóhíddal. A munkálatok a napokban indulnak meg.

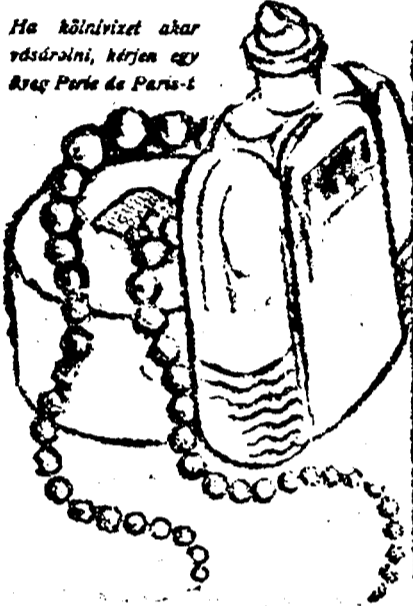
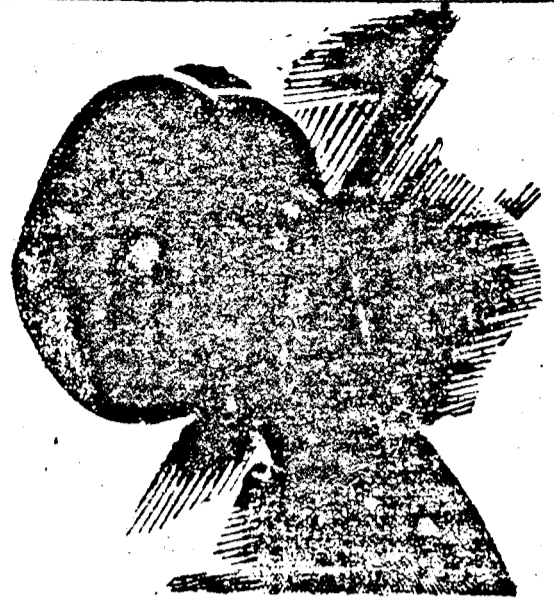
Veszedelemes betörők az aradi törvényszéken

Az egyiket 6, a másikat 4 évi fegyházra ítélték

Az aradi törvényszék Ramonteanu tanácsa ma tárgyalta le érdemlegesen Ursuta József lakatos és Szerb Péter aradi mészáros bűnügyét, akik tudvalévően ez év áprilisában sorozatos betöréseket követtek el Aradon. Többek között behatoltak Scharner Sándor aradi mérnök és Porcia Lajos gróf lakására és onnan értékes szőnyegeket és egyéb felszerelési tárgyakat loptak el.

A mai főtárgyaláson Popovicu ügyész terjesztette elő a vádat, amely a betöréses lopások sorozatával vádolta a rovtimultu Ursuta Józsefet és Szerb Pétert. A bíróság Szerbet hallgatta ki elsőnek, aki azzal védekezett, hogy Ursuta biztarta a bűnözők elkövetésére s hogy azokat a helyeken, ahol ő járt, nyitott ajtókra talált. Ursuta József lakatos viszont bűnözése odiumát Szerb Péterre akarta hárítani, amennyiben kijelentette, hogy büntársa volt a felbujtó s a betöréseket is ő követte el.

A törvényszék tanuképpen kihallgatta a károsultakat, továbbá Tassa Romul detektívet, akik egybehangzóan a vádlottak ellen vallottak. Dr. Stoinescu Sándor védő a perbeszédnek során a munkanélküliséggel és az ezzel kapcsolatos nélkülözésekkel mentette védenőit. A Ramonteanu tanács rövid tanácskozás után, mintán visszahátról a bíróság Szerb Pétert 6 évi fegyházra, büntársát pedig 4 évi fegyházra ítélte. A vádlottak és a védő megelégedtek az ítéletet a temesvári táblához.

Ha kölnvizet akar vásárolni, kérjen egy Arag Perle de Paris-t

Erős — tiszta — finoman illatosítva, a *Perle de Paris* a diszkrét hölgy számára készült

A kölnvizet a toalett legényesebb része. Frissítő — biztos ellenszere az izzadásnak — hozzásegíti a hölgyeket, hogy elérjék azt az üde frissiséget, amely a női bájnák legfőbb tényezője.

A kölnvizet a nő legfőbb kincsére, — bőrére hat. Ezen ezért a gondos nő csak a legjobbat vásárolja, azt a kölni vizet, amelyet híres gyárosok a legújabb alkátrészekből készítenek. A Lady gyártmányok sikere ezen az elven alapszik.

Perle de Paris a legtisztább tömény alkoholból készült és garantáltan frissé, bárszonyos teszi a bőrt. Edes, elragadó illata van, amelyet nagyrabecsülnék a hölgyek, akik diszkrét fellépésükkel hatnak.

Eau de Cologne Perle de Paris

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corso

„Németország helyzete veszélyt jelent a világbékére“

Briand nagy beszéde Genfben — Négy millió munkanélküli él a német birodalomban —

A Népszövetség tanácsa elfogadta Motta svájci fődelegátusnak a kisebbségekre vonatkozó előterjesztését

GENF, szeptember 30. A Nemzetközi Nőgyűlés fogadásán Briand külügyminiszter hatalmas beszédet mondott a német választásokról, az európai helyzetről és a békekilátásokról. Kifejezésre juttatta beszédében, hogy a jobbratolódás okát Németország tragikus helyzetében kell keresnünk. A nyomor és a szenvedés annyira juttatta Németországot, hogy polgárai ma már a radikális megoldást keresik, mert négymillió munkanélküli él az állam területén.

Németország helyzete veszélyt jelent a világbékére.

Megállapítja, hogy a külföldi nagybankok magas kölcsönöket helyeztek a német piacra, a melyeket az ipar és kereskedelem nem bír el. Ujra az egyéni érdekek győztek, az általános érdekek felett. Ma egyetlen kormány sem kívánja a háborút, de a túlzott egyéni érdekek feltétlenül a béke fenntartásának esélyeit rontják le.

Az erdélyi magyar iskolák ügyét tárgyalja a Népszövetség

Genfben jelentik: Az Erdélyi Magyar Párt még az év tavaszán kérvényt intézett a Népszövetséghez az erdélyi iskolák nevében, a tanintézetekhez bevezetett névelésmiatt. Az illetékes bizottság a perzsa delegátus elnökletével ma kezdte meg a kérvény tárgyalását. Az elnök indítványára a hármas bizottságot a kérdés fontosságára való tekint-

GENF, szeptember 30. Általános várakozás előzte meg a Népszövetség tanácsának mai ülését, amelyen a tanácstagoknak állást kellett foglalniuk Motta svájci fődelegátus kisebbségi jelentése ügyében. Délelőtt 9 órakor nyitotta meg az elnök a mai gyűlést, amelyen elsőnek a svájci delegátus szólalt fel, ismertetve a kisebbségek védelmi kérdésében elkészített előadói jelentést. A jelentést a tanács tagjai viharos tapsal fogadták, majd az elnök meleg szavakban köszönte meg Motta fáradozását. Chapais kanadai delegátus hozzászólása után a Népszövetség tanácsa egyhangulag elfogadta az előadói jelentést.

Az ötödik, vagvis szociális bizottság, amelynek gróf Apponyi Albertné az elnöke, befejezte üléseit. A bizottság tagjai közül Tagliano olasz fődelegátus meleg szavakkal köszönte meg gróf Apponyi Albertnének azt a buzgalmat, amellyel az elnöklés kényes tisztjét betöltötte.

tettel, ötre egészítették ki, amelyre a madridi határozatok nyújtanak módot. A madridi egyezmény érvénybenléte óta ez az első eset, hogy a bizottságot kiegészítették volna. Az ötös bizottságban az elnökön kívül német, francia, spanyol és venezuelai delegátusok vesznek részt. A tárgyalások titkosak és így részletei ismeretlenek.

Színház — Irodalom — Művészet

Emelkedett nivóju sziniiskola nyilik Aradon

A közeljövőben lesz a felvételi vizsga — Jávör Alfréd és Felhő Ervin állnak az iskola élén

Régi baja az erdélyi magyar színházaknak, hogy nincs meg a kellő utánpótlás. Nincs fejlődésképes friss generációja, amely az országhatáron belül kívánja az érvényesülést lehetőséget keresni s aki értékesebb akad, az a megfelelő tehetség-fejlesztés hiányában, itthagya Erdélyt, hogy külföldön tanuljon. Éppen ezért nagyfontosságú az a terv, amely a közeljövőben a megvalósulás stádiumába jut Aradon.

Arról van ugyanis szó, hogy — mint azt megírtuk — az aradi színház két művésze: Jávör Alfréd és Felhő Ervin a Színház- és Színésztudományi Egyesület erkölcsi egysége alatt sziniiskolát nyit és ez a sziniiskola felül fog emelkedni a vidéki színvonalon. A két művész nivós iskolája valóban fejlesztője akar lenni a tehetségeknek, akik talán azért is nem tűntek fel Erdélyben, mert nem volt bizalmuk az itteni sziniiskolák iránt. Ezt a bizalmat akarja visszatéríteni a sziniiskolák felé Jávör és Felhő, természetesen úgy, hogy az jogosnak is mutatkozzon.

Sikerült megnyerni az aradi sziniiskola számára, mint a testgyakorlás pedagógusát, Stritler Ferencet, az irodalomtörténet pedig egy előkelő aradi tanár fogja előadni és az énektanító Héjja Ilonka karmesternő lesz; tehát sokirányú fejlődése nyilik a növendékeknek, akik naponta 11—12-ig jelentkezhetnek az igazgatói irodában, Jávör és Felhő természetesen csak hivatottak részére akarják sziniiskolájukat megnyitni és ezért felvételi vizsgát is tartanak, amely a közeljövőben lesz az aradi színház színpadán komoly bíráló-bizottság előtt. A sziniiskolába való beiratkozáshoz szükséges legalább négy középiskolai végzettségről szóló bizonyítvány, amelyről csak az öserejű tehetségesebb növendékeknél tekintenek el.

* Október hó első felében nyílnak meg a színház kapui a Victoria című operett premierjével. Jelen sorok első hivatalos hírei az aradi színházi irodának, amely máris örvendetes bejelentéseket tehet. Az igazgatóság a szezonnyitásra olyan nagyszerű operettet talált, amely alkalmas arra, hogy a közönség egy csapásra szíve szeretetébe fogadja a társulat bemutatkozó tagjait. Maga az operett kitűnő. Földes Imre, az ismert író jegyzi a szerzőséget. Ábrahám, a kiváló jazz-muzsikusz gyönyörű muzsikát írt, de részvesz a szerzők sikerében Harmath Imre, a kitűnő versíró is. A budapesti Király Színház diadalmas operettje volt a Victoria, amelyet ennek és a szezonkezdésnek megfelelően illő fényvel hoz ki az igazgatóság. A színház műhelyeiben a díszletfestések és asztalosmunkák már csaknem teljesen készen állnak. Felhő Ervin főrendező irányításában pedig a gyülekező társulat a napokban megkezdte az összedolgozó próbákat. Valósággal eseményre lesz a premier a kezdődő színházi életünknek. Csupa ragyogás, pompa ömlik el a színpadon és az operett igen sok főszerepe elsőrendű kezében van letéve. A Victoria stílusos bevezetője lesz a megújodást ígérő színházi szezonnak.

* Sikeresen folyik a színházi bérletgyűjtési akció. Az aradi Színház- és Színésztudományi Egyesület által támogatott színházi bérletgyűjtési akció, amely már több hete folyik a legkedvezőbb mértékben, a színház szezonkezdéséig olyan bérletjegyzést fog produkálni, amelyre már esztendő óta nem volt példa. Eddig különösen az ugynevezett szelvénybérlet gyűjtése irányában kívánták az akciót kiszélesíteni, ma már azonban mindjobban kezd kialakulni a napi bérlet, vagyis az A, B, C bérlet napok képe. Most, hogy a társulat névsora ismeretessé vált, a közönség biztosítottan látja a színházi művészi nivóját és ezért a bérletjegyzés hatványozottabb sikerrel halad előre. Az akciót végző színházi funkcionáriusok ugyan minden tavalyi bérlet felkeresnek, mégis ajánlatos, hogy a tavalyi helyeikre reflektálók bejelentésük igényeiket a színház igazgatósági irodájában.

Cáfolják Massaryk nyilatkozatát

Egy prágai lap javasolja, hogy az elnök által adott interjúkat egy felelős miniszternek kellene ellenjegyezni

Prágából jelenük: A Poledny List ma nagy cikkben foglalkozik Massaryk köztársasági elnök ismeretes nyilatkozatával. A lap megállapítja, hogy ez nem az első cáfolat, amelyet az elnöknek a határkiigazítások ügyében tett nyilatkozataira adni kellett. El lehet-

ne kerülni — írja a lap — hasonló helyzetet, ha az elnök nyilatkozatát mindenkor egy felelős miniszter ellenjegyezne. Jó volna azt is bevezetni, hogy a köztársasági elnök ne nyilatkozzon egyedül a külföldi sajtónak, hanem nyilatkozatairól küldjenek értesítést a belföldi lapoknak is.

Véres szerelmi tragédia a Hegyalján

A ménesi erdőőr lelötte szerelmesének szüleit, mert nem engedték, hogy leányuk vadházasságra lépjen vele — Az apa meghalt, az anya haldoklik — Letartóztatták a gyilkost

ARAD, szeptember 30. A legutóbbi 24 óra óta megdöbbentő családi tragédia folgalkoztatja az aradmegyei Ménés község lakosságát. Rotaru Petru ménesküzségi erdőőr tegnap este fél hatkor, ittas állapotban beállított szerelmesének, ifj. Biró Máriának szüleihez és három golyóval leterítette Biró Grigort és annak feleségét. Biró Grigor az éjjeli órákban kiszenvedett felesége pedig súlyos sérülésekkel a halállal vívódik.

A ménesi tragédia előzményeül szolgál, hogy a gyilkos Rotaru Péter erdőőr törvényes házasságban él, s ezen házasságból fia született, aki jelenleg már 16 éves. Az erdőőr négy évvel ezelőtt ismerkedett meg Biró Grigor mostoha leányával, ifj. Biró Máriával, aki ebben az időben válófélben volt. Rotaru Petru annyira megszerette ifj. Biró Máriát, hogy elhatározta, hogy elvált feleségétől és megesküszik szerelmével. Az erdőőr többször felszólította Biró Máriát, hogy kezdjék meg törvényen kívül az életközösséget, de az elvált asszony nem akart ebbe belemenni, miután az erdőőrnek felesége és gyermeke van. Biró Mária szülei érthetően nem jó szemmel nézték Rotaru Petru erőszakoskodását és emiatt már régebben ellenséges viszony volt Biró Grigor és Rotaru Petru között.

Tegnap Rotaru Petru megint két ízben megjelent Biróék házában és felszólította Máriát, hogy vegye fel vele az életközösséget. A nő ellenszegült. Az erdőőr második eredménytelen kísérlete után a kocsmába ment, ahol leitta magát, majd szolgálati fegyverével a vállán ismét megjelent Biróék házában. Amikor benyitott a kapun, szembetalálkozott Biró Grigorról és feleségével, akik úgy látszik már messziről megpillantották az erdőőrt, mert mostohaleányukat a padlásra bujtatták el. Rotaru Petru követelte, hogy a szülők adják ki leányukat. Ebből csakhamar vita, majd veszekedés támadt. A következő pillanatban az erdőőr lekapta válláról a Mannlicher-fegyvert és

a ház felé igyekvő Biró-házaspárra három lövést adott le.

Az első lövés az erdőőrtől távolabb lévő Biró Grigoré jobb felsőlábát találta el, a második lövés a közelben álló Biró Grigor felső balcombját érte, a harmadik lövés pedig ugyancsak Biró Grigor jobb könyökét furta át és a hasába hatolt. Biró Grigor nyomban összeesett, felesége is eszméletlenül terült el a földön. A gyilkos Rotaru Petru elmenekült a

helyszínről és csak később, amikor a padláson tartózkodó leány fellármázta a szomszédokat és a csendőrséget, egy kerékpáros csendőrnél üldözőbe vette és Ménés határában el is fogták.

A csendőri vizsgálat megállapította, hogy Biró Grigor hasüregében a golyó nemesebb szerveket sértett meg és belső elvérzés okozta halálát. Felesége tulajdonképpen nem a Mannlicher-golyótól szenvedett súlyos sérülést, hanem a gyilkos fegyvertusától, aki fegyverével vágta fejbe a szerencsétlen asszonyt. Ma délután fél háromkor megjelent a helyszínen Gitta Ágoston helyettes főügyész. Ludosan vizsgálóbíró, Ionescu törvényszéki boncoló-orvos és Szilágyi jegyzőkönyvvezető. A vizsgálóbíró a helyszínen kihallgatta Rotaru Petrut, aki azzal védekezett, hogy fegyverét önvédelemből használta, mert Biró Grigor fejszét ragadott és azzal akarta kikergetni az udvarról. Gitta főügyész helyettes elrendelte Biró Grigor felboncolását. A boncolás megállapította, hogy a golyó a szerencsétlen ember gyomrán furódott keresztül és halálát belső vérzés okozta. Ludosan vizsgálóbíró a helyszínen letartóztatta a gyilkost, akit holnap szállítanak be az aradi ügyészségre.

CENTRAL-mozgó

műsora:

Csütörtökön	Szombatok szombatja
Pénteken	Szombatok szombatja
Szombaton	Szombatok szombatja
Vasárnap	Szombatok szombatja
Hétfőn	Szombatok szombatja
Minden nap	Szombatok szombatja
csak a	

Al. Jolson

első és legnagyobb beszélő, zenélő és éneklő világfilmje.

Amerika diadala!!

* A budapesti színházak heti műsora. Vígsház. Szerda, csütörtök péntek, szombat, vasárnap: A szent láng. Kedd: Lillom. — Magyar Színház. Csütörtök, szombat, vasárnap: A gyöngye nem. Kedd, szerda, péntek vasárnap: A világ könyvelője. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este: Egy lány, aki mer. Hétfő, október 6-án: Egy lány aki mer (huszonötödös). — Király Színház. Ekész héten minden este: Poldi. Vasárnap délután: Alvinczy-huszárok. — Városi Színház. Szombat: (százhuszonötödös), vasárnap d. u.: Az első tavasz. Szerda: A vig özvegy. Csütörtök: Lili bárónő. Péntek: A király; Bajazzók (Alpár Gitta vendégfelléptével; B. bérlet 2. szám). Vasárnap este: Denevér (Alpár Gitta vendégfelléptével; A. bérlet 2. szám). Fővárosi Operett-színház. Egész héten minden este és vasárnap

délután: Csodabogár. — Új Színház. Egész héten minden este: A Dreyfus-ügy. — Andrassy uti Színház. Egész héten minden este: Csontos, Medgyaszay, Fejes, Békefi, Kökény, Páger, Peti, Radó, stb.: Megcsallak, mert szeretlek; Egy vőlegény — aki hü, stb.; Békefi konferál. (Kezdete este 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap délután 4-kor és 9-kor.) — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este: III. Konrád; Mondja a szemébe; A mider; Pénzt vagy életet; Hungária kikapott; Irjon operettet; Monsieur! stb. (Hétköznap 9-kor, vasárnap és ünnepnap 4 és 9-kor.) — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este: Új műsor; Kornai Berta, Érczkövy; operett, vigjáték, magánzámok. (Kezdete 6 és 9 órakor.) — Komédia Orfeum. Egész héten minden este (Jókai-tér 10.): Megnyitó-műsor. (Hétköznap 9-kor, vasárnap és ünnepnap fél 5 kor és 9-kor.)

Ernszt Sándor magyar népjóléti miniszter elfogadta Dréhr államtitkár lemondását

Budapestről jelentik: Dr. Ernszt Sándor, az új népjóléti és munkaügyi miniszter, hírek szerint elfogadta Dréhr Imre államtitkár lemondását. Erre vall ama kijelentése, miszerint az államtitkári állás betöltésének kérdésével egyelőre nem foglalkozik.

A miniszter ma délelőtt fogadta egyébként miniszteriumának tisztviselőit, akik üdvözlötték őt hivatalba lépésének alkalmával. A miniszterium nagy tanácsstermében dr. Scholtz Kornél államtitkár köszöntötte Ernszt Sándort, aki meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést és kijelentette, hogy követni akarja elődjét: dr. Vass Józsefet, aki szervező tehetségével és kezdeményezéseivel nagygyá fejlesztette a miniszteriumot. Beszéde után bemutatatták neki a miniszterium tisztviselőit, akikkel hosszasan elbeszélgetett.

Halálra ítélték egy rablógyilkost Magyarországon

Székesfehérvárról jelentik: A törvényszék ma kötél általi halálra ítélte Falusi Sándor 25 éves sárbogárdi parasztleányt, aki néhány hónappal ezelőtt rablógyilkosságot követett el. A parasztleány ez év májusában Sárbogárd határában egy doronggal leütötte, majd több késszurással meggyilkolta Huszár István gazdálkodót. A gyilkosság elkövetése után elrabolta a meggyilkolt 1200 pengőjét, majd megszökött. A csendőrségnek csak hosszúságos nyomozás után sikerült kézrekeríteni a gyilkost, aki ma felelt az igazságszolgáltatás előtt véres tettéért. A bíróság bünszéknek mondta ki Falusi Sándort, előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság büntetésében és ezért kötél általi halálra ítélte. Az elítélt védője felbbezést jelentett be.

Elkészült az első zajtalan ház, melynek falain nem hatol át az ucca lármája

Londonból jelentik: A technikai világnak egyre nagyobb gondokat okoz a nagyvárosok idegromboló lármája. Amerikában és Angliában már régóta foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miképpen lehetne mentesíteni a lakosságot az ucca lármájától és miképpen volna elérhető, hogy a házakban a lakók ne zavarják egymás nyugalmát. A lármaelenes ligák pályadíjakat tűztek ki mindentelére a „zajtalan ház” megtervezőjének. London mellett, Kensingtonban építészeti kiállítás nyílt meg, amelynek legérdekesebb része a nagyvárosok lármája elleni „zajtalan ház”.

A házat olyan anyagokból építették, melyek egyrészt az ucca lármáját távol tartják a ház belsejéből, másrészt a házban történő hangos eseményeket nem engedik ki az uccára. E célból hangtompító épületanyagokat használnak fel az építésnél. Így elsősorban rengeteg gummit, belülrés téglákat, horganylemezeket, borítófát, horzskövet és aszbesztet. A kiállítás látogatói egymás között igyekeznek kipróbálni a ház hangtompító erősségét és a házban hiába kiáltoznak, lármáznak, a zaj nem hallatszik ki, sőt az egyik szobából a másikba sem szűrődnek át a hangok. A gyermekszoba is hangtompító anyagokból van építve s ezáltal lehetővé tették, hogy a gyermekszoba mellett lévő hálószobában nyugodtan aludhassanak, még akkor is, amikor az egész gyermekszoba nagy zajongással szórakozik. A padlózat az egész házban gummiból készült és így a lépések is zajtalanok. A fürdőszoba ventiláló készüléke is minden zaj nélkül működik. A londoni lapok a kiállításról írt beszámolóikban még sem jósolnak nagy jövőt a „zajtalan ház”-nak, amelynek siri csendje kriptahangulatot kelt az emberben.

Vezérképviselő: **Vértes Vilmos mérnök, Arad.**

Megalakult az új osztrák kormány

Vaugoin kormánya csak a választásokat fogja levezetni — Schober exkancellár nyilatkozata — Szótessé az antimarxista kormánykoalíció — Az új kancellártól várják a helyzet javulását — Az új kormány tagjai letették az esküt

BÉCS, szeptember 30. Ma délután megalakult a Vaugoin-kormány, amelynek tagjai a következők lettek:

- Vaugoin kancellár és hadügyminiszter.
- Seipel külügyminiszter.
- Smidz alkancellár és népjóléti miniszter.
- Stahrenberg belügyminiszter.
- Huscel igazságügy.
- Thaler földművelésügy.
- Czernak kultusz.
- Heinl kereskedelemügy.
- Juch pénzügy.

A megalakult kabinet kisebbségben maradt, mert tudvalevő, hogy a régi osztrák kormány az u. n. antimarxista nagykoalícióból terelődött össze, melyben a keresztényszociálista párt mellett a nagynémetek és a gazdák vettek részt. A nagynémetek és a gazdák pedig a Schober lemondásául közvetlen okként szolgáló Straffella-ügyben az exkancellár mellé álltak és

az új Vaugoin-Seipel-kormány kénytelen lesz időnként választani. Az antimarxista koalíció felbomlott, a keresztényszociálisták és volt polgári szövetségeik egymás ellen fognak a választásokon agitálni — egyelőre legalább is ez a helyzet és a polgárság testvérharca ilyen módon a szociáldemokraták málmárra hajtja a vizet.

A keresztényszociálista párt vezetői, Vaugoin, Seipel és a többiek bebizonyították, — am először — hogy igen rossz taktikusok. Egyelőre lehetetlen jóslásokba bocsátkozni a fejleményeket illetőleg. Hiába való, konkrétumokat nélkülöző találgatások helyett az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőse inkább az érdekeltek nyilatkozataival próbálja megvilágítani a helyzetet.

Igy Schober exkancellár a következőket mondja:

— Vaugoin alkancellár ur a Straffella-per befejezése után írásban közölte velem, hogy ő továbbra is kitart Straffella kinevezése mellett. Mivel ez az ügy a kereskedelemügyi miniszterium hatáskörébe tartozik, átadtam a levelet Schuster dr. miniszter urnak, aki azonnal közölte velem, hogy nem teljesítheti az alkancellár ur kívánságát és felkínálta demisszióját. A magam részéről teljes egészében osztottam a kereskedelemügyi miniszter álláspontját.

A keresztényszociálista párt egyik vezető személyisége, Hrynischek dr. nemzetgyűlési képviselő, akit a kereskedelmi tárca városnagyként emlegettek eddig, a következőképpen nyilatkozik a kormányválság kulisszatitkáról:

— Vissza kell tekintenünk egy év előttré, hogy tisztán láthassuk az összefüggéseket. Tavaly, 1929. szeptemberében Ausztria népe új, erős kezét követelt. Vezérünk Seipel dr. irányt adott ennek a mozgalomnak, amikor rámutatott arra, hogy a tisztító munkának felülről, az alkotmány és a parlament revíziójával kell megindulnia. Ezért állítottuk akkor Schober dr. rendőrfőnököt a kormány élére. Feltétlenül megbíztunk benne. Az alkotmányreformot megcsinálta, azonban összes többi ígéreteivel adós maradt. Pedig háta mögött állt az egész polgárság és a Heimwehr ereje.

A kancellár azonban komótosabbnak tartotta paktáit a szociáldemokratákkal, és így az alkotmányreform nem járt gyakorlati eredményekkel. A keresztényszociálista párt ismételtlen figyelmeztette Schober, hogy hagyja abba a kétszínűség politikáját, azonban eredménytelenül. Így a szociálisták kedvéért kiutasította a Heimwehr katonai vezetőjét, Pabst őrnagyot, akivel pedig kormányrajutása előtt, mint Bécs rendőrfőnöke együtt dolgozott. Straffella kinevezését is a szociálisták kedvéért szabotálta. Ezt nem tűrhették tovább és most Vaugoin, az új osztrák hadsereg megszervezője fogja visszaterelni Ausztria politikáját abba a mederbe, amelyből Schober eltérítette.

Miklas szövetségi elnök ma este fél 7 órakor fogadta az új kormány tagjait, hogy letegyék az esküt. Csupán Hueber igazságügyminiszter nem jelent meg, mert nem érkezett Bécsbe.

Bécsből jelenik: A Reichpost külön kiadásban közli, hogy a Nemzeti Tanácsot a legközelebbi időn belül feloszlatják. Új választások november kilencedikén lesznek.

Az aradi mozí mai műsora

5, 7 és 9 órakor.
CENTRAL: Ma utoljára. A filmművészet nagyjának, Emil Jannings-nak első hangosfilmje, **MELYIK AZ ÉN FIAM?** Hatalmas családi dráma az Alpeselek vidékéről. Gary Cooper és Esther Ralton közreműködésével. Az előadások megkezdésekor az ajtók bezáratnak.
SELECT: Metro-Goldwyn-film. **A NÉGY FAL.** Nagyhatású dráma. Főszerepekben: Joan Crawford és John Gilbert.
ELITE: Új műsor. **A SZALONOK TIGRISNŐJE.** Társadalmi dráma. Főszerepekben: Helene Chadwick, és Francie Bushman.
GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órakor. **A SIVATAGI SAS.** Keleti tárgyú dráma. Főszerepekben: Diana Hart, Enrico Rivero és Jacky Monnier.

H I R E K

Olvasóinkhoz!

A küzdelem során, amelyet az *Aradi Közlöny* immár 45 éve áll becsülettel és törhetetlen magyar energiával, ismét olyan dátumhoz értünk, amikor a mi régi, nagy közönségünkhöz fordulunk. Az 1930-ik év utolsó negyedébe értünk és ilyenkor úgy érezzük, hogy van egy pár szavunk ahhoz a sok-sok emberhez, akik az *Aradi Közlöny* előfizetői és akiknek hatalmas táborra több mint négy deceniumon át kitartott mellettünk és támogatott bennünket a magyar ügyért folytatott harc nehéz napjaiban. Ezekhez a sokezekre fordulunk a mai napon. Megállunk egy percre, mint a menetelő katona és visszanezünk arra a hatalmas utra, ami mögöttünk van s amit becsülettel tettünk meg. Amikor pedig visszapillantunk 45 esztendő távlatára, küzdelmeire, munkájára, erőfeszítésére, büszke önérettel állapítjuk meg, hogy az *Aradi Közlöny* ma is az a magyarság számára, ami volt eddig: szószólója, bátorítója a kisebbségi sors keserű kenyerét evő romániai magyarságnak, legelső vonalban verekedő frontharcosa a magyar eszmeinek és akaratnak, tántoríthatatlan védője az itteni magyarság vitális érdekeinek.

Tradicionalis mult, lobogó fajszeretet, harci kedv és szívós küzdőképesség emeli magasra azt a lobogót, amely az *Aradi Közlöny* jelenti. Küzdelmünk nem szélsőséges handabandázás, hanem az ország törvényeit tiszteletben tartó, komoly, céltudatos harc, amelynek végső győzelme nem maradhat el. Amint hogy az igazságnak mindenképen győzedelmeskednie kell. Az *Aradi Közlöny* azonban nemcsak harcos katona, hanem támogató, melegsívű jóbarát, higgadt tanácsadó és szóra-koztató pajtás: olyan lap, amely nélkülözhetetlen a magyar családban. És hogy tényleg ennek tartja mindenki, azt érezzük már, 45 éve, amióta nekiindultunk a nehéz utnak.

Érezni kívánjuk ezt fokozottabban most, a kis megállás intim pillanatában és érezni akarjuk még erősebben ezután, amikor a menetelő harcos tovább halad rendeltetése országotján. Mert kétségtelen, hogy aki csak valamennyire is magyarnak érzi magát, aki szereti fáját, nyelvét, kulturáját, aki siettetni akarja a jobb jövő eljövételét, annak haladéktalanul be kell állni a sorba, a mi olvasóink seregébe, amely a legtitisztább multu magyar lap: az *Aradi Közlöny* lobogója alatt halad. Kell, hogy minél hatalmasabb legyen ez a tábor, mert a tömeg szimpatiaja fokozza az újság harcos kedvét a küzdelemre. E csekély támogatás ellenében az *Aradi Közlöny* olyan lapot ad olvasói és előfizetői kezébe, amely hű tükrö a világ összes eseményeinek. Az *Aradi Közlöny* hirszoigálata gyors és megbízható, kontinentális tudósító-gárdája olyan tökéletesen megszervezett, hogy ezen a téren — ezt minden dicsekvés nélkül mondhatjuk — első helyen állunk egész Romániában. A modern technika minden vimányát felhasználjuk lapunk tökéletesítésére, de emellett nem feledkeztünk meg arról sem, hogy irodalmi, közgazdasági és más természetű közlemények révén jó és megbízható barátja legyünk olvasótáborunk minden tagjának. Aki előfizet az *Aradi Közlönyre*, az belép abba a seregbe, amely a szent magyar ügyért harcol és dolgozik. Ez pedig szívbeli kötelessége minden magyarnak.

— Maniu október 7-én megy szabadságra. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul jelentése szerint, Maniu Gyula miniszterelnök október 7-én megy szabadságra, amikor minisztertársai Genéből visszaérkeznek.

— Mozgalom a választói törvény reformjáról. Bucurestiből jelentik: Liberális körökben erős mozgalom indult meg a választói törvény reformja érdekében. A liberális párt vezetői tudatában vannak annak, hogy a királytól másként nem kapnak kormányalakításra megbízást, mint teljesen demokratikus, új választói törvény hirdetésével. Ebben az ügyben is a szerdai végrehajtó-bizottsági ülés dönt.

Hitler tagadja, hogy pénzt fogadott volna el

Erélyesen cáfolja Beszedowszky vádjait — Francia koholmányok tartja az ellene hangoztatott adatokat a szovjettől

BERLIN, szeptember 30. Ismeretes, hogy a diadalmas német keresztényszocialista párt vezéré, Hitler, Beszedowszky volt szovjetpolitikus azzal a szenzációs váddal illette, hogy Hitler a választások céljaira milliókat fogadott el a szovjettől. A nagyhorderejű vád, amely már napokkal ezelőtt hangozott el, érthető feltűnést keltett, napokon keresztül visszhang nélkül maradt s ez a körülmény hozzájárult ahhoz, hogy a közvélemény a „hallgatás beismerés” elve alapján hígyjen Beszedowszky vádjának.

Több mint egy hetes késéssel Hitler csak most

— Lipót bajor herceg temetése. Münchenből jelentik: Pénteken temetik el Lipót bajor herceget. A temetésen Hindenburg is megjelenik.

— Aradiak előléptetése Magyarországon. A magyar külügyminiszterium kötelékében szép előléptetés érte dr. Takácsy Konstantint, akit a magyar kormányzó követségi attasévá nevezett ki. Dr. Takácsy Konstantin fivére Takácsy Miklósnak, az aradmegyei Magyar Párt elnökének és veje báró Daniél Tibor és neje báró Neuman Margitnak. — A magyar külügyminiszteriumban továbbá rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezték ki gróf Woraciczky Olivért, gróf Woraciczky János temesmonostori nagybirtokos fiát.

ORTNER cipőszalonja és orthoped cipészete Aradon v. Salac-ucca 5. sz. alatt

— Párisban elfogták a román tiszték támadóit. A rendőrség ma elfogta azokat az utonállókat, akik — mint megirtuk — a mult héten megámadtak négy román tisztet, három 18—20 éves sulanc személyében. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a három éjszakai támadó egy nagyobb bűnszövetkezet tagja és remélik, hogy általuk nyomára fognak jönni a szervezetnek.

— Meghalt a magyar nemzet egy jóbarátja. Londonból jelentik: Az angol felsőház egyik előkelő tagja, Lord Birkenhead, aki — mint ismeretes — Lord Rothermere-rel együtt egy új konzervatív pártot akart alapítani, ma 68 éves korában meghalt. Az elhunyt barátja és sok esetben védelmezője volt a magyar nemzetnek.

— Ismét szertartak egy magyar nyelvű iskolát. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter elrendelte a szatmármegyei Jóhid község római katolikus iskolájának bezárását, azzal az indokolással, hogy a lakosság német anyanyelvű és az iskolafenntartó egyház-község pedig ennek dacára ragaszkodott a magyar tananyelvű előadásokhoz.

— Siebig Frigyes glogováci esperesét a lippai plébánia élére nevezték ki. Siebig Frigyes glogováci esperes, pápai kamarás, aki több mint 8 esztendő óta működött a glogováci plébánia élén, végleg eltávozott a községből, miután dr. Pacha Ágoston püspök a lippai plébánia élére nevezte ki így a jövőben magasabb rangban folytatja a lelkipásztorkodást. Glogovác egész lakossága mélyszéges hálával van eltelve Siebig esperes iránt, miután az esperesnek köszönhető, hogy a glogováci ifjuság páratlanul jó oktatásban részesült azáltal, hogy az esperes a népoktatást apácákkal végeztette. A lelkipásztor már vasárnap elbucszott hivatól, de csak ma hagyta el Glogovácot, az állomást bucsunál jelen volt a község egész előjáróága és ezernél több fiú és leány kísérte ki a pályaudvarra a nemes lelkipásztort, aki végleg elhagyta glogováci állomáshelyét.

Féltáru utazás és 1/2 utólagos vízum BUDAPESTRÉ D A C I A menetjegytroda (Sándor F. könyvtárában).

— Orosz emigránsok házassága. Az aradi városi anyakönyvi hivatalhoz miniszteri rendelet érkezett az orosz emigránsok házasságkötésére vonatkozólag. A rendelet szerint az orosz emigránsok házasságot köthetnek az ország területén, ha megfelelő bizonyítványt terjesztenek be, amelyet a kormány által elismert bucuresti-i orosz emigráns-követség állít ki.

tett nyilatkozatot a váddal kapcsolatban és hosszú cikkben jelenti ki, hogy az egész vád légből kapott. Hitler multjára hivatkozik, mely nem volt egyéb, mint a leghevesebb harc a szovjet és a marxista dogmák ellen. Kijelenti, hogy esküdt elkövetése a szovjetnek, mely ellen úgy ő, mint pártja a legnagyobb elkeseredéssel küzd. Fantasztikusnak minősíti tehát az ellene emelt vádat és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a hirt francia részről koholták ellene, hogy a német keresztényszocialista mozgalmat kompromittálják a külföld előtt.

— Megszűnt az aradi „Magyar Újság”. Rövid ideig élt és nem tudta az aradi közönséget meggyőzni arról, hogy fennmaradására szükség van. Nehéz kisebbségi sorsunkban elégikus hangon kell bucsút vennünk minden papirosdarabtól, amelyre magyar betű, magyar szó volt nyomva. Minden megszűnő újságlap egy darab elnémult zene a mi melodikus szép magyar nyelvünkben. Ezuttal azonban Arad sajtójából olyan újság tűnt el, amely csak diszsonanciát okozott, keresve kereste az alkalmat, hogy az egységes magyar táborban elmentéket szitson. Primitív „harci” eszközei: a rágalom és az izléstelenségig menő öndicséret, nem váltak be. Arad közönsége nincs hozzászokva az ilyen hanghoz és a rövidéletű „Magyar Újság” szomorúan tapasztalhatta, hogy újságiról rutin és technikai felkészültség nélkül nem lehet lapot szerkeszteni. Légből kapott rágalmak, a mindenáron való gyűlölködés nem az a mód, a mellyel a közönség érdeklődését felkelteni lehet. Az újságolvasónak helyes kritikai érzéke van és az olyan lapokat, amelyek nem töltik be hivatásukat, amit a kisebbségi sors követel tőlük, a „Magyar Újság” sorsára juttat. A lap mai, utolsó számában a Nagyváradon megjelenő „Magyar Szó” című lapot igyekszik jogutódjává tenni és ezt az újságot ilyen módon akarja az aradi piacra becsempészni. Aki azonban a „Magyar Szó” című lapot felnyitja, első pillantásra megállapíthatja, hogy az kizárólag nagyváradai eseményekkel foglalkozik, az ottani színházak, mozok műsorát hozza és Araddal a leghalványabb kapcsolatai sincsenek. A közönséget pedig nem lehet megtéveszteni.

TAN SZER EK, körzők, táskák stb. „Consum” könyveskével KERPEL-nél

— Leszállítják a miniszterek fizetését Németországban. Berlinből jelentik: Az új kormány programjában — hír szerint — érdekes pont szerepel. Brüning kancellár ugyanis a miniszterek fizetését 20 százalékkal, a többi alkalmazott javadalmasát 6 százalékkal akarja csökkenteni.

— Felrobbant rézcső. Szászvárosról jelentik: Kazacsai Imre helybeli kereskedő tegnap délelőtt a piacról való hazatértében a rendőrség előtt egy pár centiméter hosszú rézcsövet talált. A rézcsövet felemelte és hazavitte, mivel fel akarta azt, most felszerelt rádiójához használni. Otthon, amikor elővette és kalapáccsal dolgozni kezdett rajta — a cső felrobbant és letépte Kazacsai két ujját.

— Felfedezték a világ leggazdagabb rádiumtelepét. New-Yorkból jelentik: A kanadai Ontario államban a világ leggazdagabb rádiumtelepére bukkantak.

— „Vigan menjünk az Ur elé!”. Debrecenből jelentik: Özvegy Fülöp Jánosné újszerű és egészen furcsa szektát alapított. A vallási szekta alapelve az, hogy Jézus nem írja elő tanításaiban az örökös bánatot, sőt éppen ellenkezőleg, vidámnak kell lenniük az embereknek. Jelszavuk: „Vigan menjünk az Ur elé!”. A debreceni asszony házában zajlanak le a szertartások, amelyeken rendszerint 30—40 asszony vesz részt, akik nevetgélve töltik el az estéjüket. Örökös mosollyal ajkukon csókolgatják a bibliát és azt hiszik, hogy ezen az utón feltétlenül a menyországba jutnak. A rendőrség egyelőre mellőz minden beavatkozást, csupán azzal elégszik meg, hogy ellenőrzi a furcsa, főleg asszonyokból álló szekta működését.

— **Reggeli a berlini szovjetkövet tiszteletére.** Berlinből jelentik: Huber dr. külügyminisztériumi államtitkár ma az Adlon-szállóban reggelit adott Krestyinszky szovjet-nagykövettiszteletére, aki szombaton távozik el Berlinből.

— **Házasság.** Fürst Rózsa Arad. Weszler Nándor Pesterzsébet Montevidóban a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Debrecen környékét ellepték az egerek.** Debrecenből jelentik: Debrecen környékét egerek lepték el. Egy munkáscsoport szabadban felhívta az éjszaka oly nagy tömegben hatoltak be az egerek, hogy nemcsak a munkások élelmiszereit, hanem ruháimukat és csizmáikat is elrágta. Reggelre a munkások több mázsa súlyt kitevő egereket ütöttek agyon.

— **Halálozás.** Bleicziffer János újszántai kereskedő e hó 27-én szombaton 82 éves korában jobblétre szenderült.

— **Tilalom az izgató tartalmu iratok árusítására.** Bucarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, melynek értelmében az izgató tartalmu lapok és röpiratok sem az állomásokon, sem a vonatokon nem árulhatók.

— **Világszerte hanyatlók a benzín ára.** New-yorki távirat szerint a gázolínárakat mult hét végén 2 centtel leszállították, úgyhogy most gallonként 7.75 cent az ára. Egyékként a benzinárak esése nemzetközi jelenség. Németországban és Hollandiában már két héttel ezelőtt redukálták a benzinárakat, mult hét elején pedig ugyanez történt Svájcban is, ahol 54 centimesről 40-re ment vissza a benzin literjének az ára.

— **Megkegyelmeztek egy apagyilkosnak Ausztriában.** Bécsből jelentik: A szövetségi elnök a szokásos amnésztia során 150 fegyvenek adott kegyelmet, közöttük az apagyilkos Halamsnak is, akit — mint annak idején közöltük — 10 évi fegyházra ítelt a bécsi esküdtszék.

— **Egy aradi állatkereskedő elveszett és megkerült 400.000 leje.** Érdekes kalandban volt része Giovanni Fabrici aradi állatkereskedőnek, aki előálltszükségletének beszerzésére a napokban Lippára utazott. Az állatkereskedő bevásárlásaira 400.000 lejt vitt magával, amit azonban a gyengevásár miatt nem tudott elkölteni. Giovanni Fabrici a Central-vendéglőben étkezett és ebéd után sietve szaladt az állomáshoz, hogy a vonatot le ne kesse. Eltávozása után Ágoston Károly főpincér és Hulla ki István éthordó egy csomagot találtak, amely uságpapírosba csomagoltan 400.000 lejt tartalmazott. Néhány perc múlva lélekszakadtában rohant vissza a vendéglőbe Giovanni Fabrici, ahol a főpincér átadta neki az elvesztett összeget. Így végződött az olaszos nevű aradi állatkereskedő kalandja, aki azután visszautazott Aradra, anélkül azonban, hogy jutalomban részesített volna a becsületes megtalálót.

— **Sportmultság Gurahoncon.** Szombaton este jó sikerült mulatságot rendezett a gurahonci Unirea sportklub. A mulatságon szépségverseny is volt, melynek győzteseként Ros-tóhár Emma urkeány került ki. A kitünően sikerült mulatság rendezéséből a sportegyesület minden egyes tagja kivette a részét.

— **Dr. Pescariu, a közkórház belgyógyász főorvosa** külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Rendel: 11-1, 4-6. Bulev. Gén. Dragalina 4. sz. alatt.

— **H. Sziklay Gizl Str. Cercetasilor (Szt. Pál-uccai) tánciskolájában** okt. 1-én új kezdő táncoklon kezdődik.

— **Részletes tudósítás a Rio de Janeiro-i szépségkirálynő választásáról.** A Színházi Élet legújabb számában elmondja a Rio de Janeiro-i szépségkirálynő választás részletes lefolyását. Gyönyörű képekben mutatkoznak be az új színadventédek. Interjú a mulatók sztárjaival, akákról a Csodabárt írták. Ríport Petrás Sári temetéséről. Sándor Erzőj jubileuma — képekben. Ezek a Színházi Élet legújabb számának szenzációi. Incze Sándor hétfelapjának legújabb száma fengeteg érdekes képet és olvasnivalót ad. A Színházi Élet darabmellékletül a nagyszerű Dreyfus-film teljes magyar szövegét adja stb. A Színházi Élet ára 40 lej, nevezési előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, 14. Aradi-utca 8. sz.

Sulyos vádak az Unió belügyminiszttere ellen

New-Yorkból jelentik: Kelley, a denveri földhivatal egyik főtisztviselője, a napokban lemondott állásáról. A lemondást a belügyminiszterhez intézett és feltűnést keltő ki-jelentéseket tartalmazó levelében jelentette be. A főtisztviselő szerint a belügyminiszter-hat év óta nagyértékű petróleumföldet ad-

át Coloradoban egyes nagy petróleumtársasá-goknak, a törvény kijátszásával és az állam sulyos megkárosításával. A levelet, amely amerikai körökben hatalmas feltűnést keltett, a belügyminiszter ostobaságnak minősítette. Valószínű, hogy az ellenzék parlamenti vizsgálatot fog követelni az ügyben.

Dédunokája menyasszonyát vette feleségül egy osztrák milliomos

BÉCS, szeptember 30. Érdekes Hymen-hírről pletykálnak előkelő osztrák körökben. Az eset három főszereplője lovag Henrik von Wohlen volt testőrezredes, pörtschani bittokos, aki jelenleg 86 esztendő, dedunokája, a 23 éves Ottó és ennek 18 éves menyasszonya. A történet pedig a következő:

Wohlen Ottó műegyetemi hallgató az elmúlt télen egy bál éjszakán berszeretett egy feltűnően csinos és szép bécsi lányba, akit rövidesen eljegyzett. Ehhez a házassághoz azonban dedapjának — mint a családi vagyon kezelőjének — a beleegyezésére is szüksége volt és ezért nettrégiben elhatározta, hogy felkeresi dedapját. A dedapa jó hangulatban hallgatta végig unokája közlését és csak azt kötötte ki, hogy a menyasszonyát mutassa be neki. A fiatalok rövidesen eleget tettek ennek a kívánság-

nak és mivel a leánynak nagyon megtetszett a birtokon való élet, a dedapa rábirta unokáját, hogy pár napra hagyja nála, ő pedig térien vizs sza Bécsbe az egyetemre. Hogy mi történt ez alatt a pár nap alatt, az csak akkor derült ki, amikor a dedapa táviratilag összehívta a családot — köztük persze a vőlegény dedunokát is — és közölte velük, hogy dedunokájának partija visszamegy, még pedig a menyasszony elhatározásából, aki az ő — felesége akar lenni. A család, főleg azonban a vőlegény igen nagy megrökönyödéssel hallotta, hogy a 86 éves öregur meg akar nőszülni és még hozzá dedunokájának 18 éves menyasszonyát akarja feleségül venni. De a dologon már nem lehetett változtatni, mert az ifjú hölgy határozottan kijelentette, hogy semmiféle befolyás nem érvényesült elhatározásában, ő szabad akaratából lesz lovag von Wohlen felesége, aki különben is már előzőleg intézkedett és a kéznél levő pap azon nyomban meg is eskette a fiatal párt, Wohlen igen temperamentumos öregur, aki most is hajnalban kel, sokat vadászik, sportol és alig látszik ötven évesnek.

Vándorlás

Colette, ha jelmezbálra ment, előszeretettel választotta a XV. Lajos-korabeli jelmezt. Mintha csak neki teremteték volna! A fehér paróka alatt mosolygó szemei még feketébben csillogtak, gödrös álla szinté megkövetelte a szépségtapaszt. S az erkölcs is XV. Lajos korába illett. Amikor férj, feleség nem vetette egymás szemére a házassági kilengéseket. Tisztelték egymás izlését és a szerelmet a szerelmért szerették. Colette nagyon szerette a szerelmet.

Mikor Léon Bouffierhez feleségül ment, imádtá férjét. De már rövid idő múlva megváltozott az izlése. A férje magas volt, izmos, egészséges, pirosarcu. Colette új fiórtje, Robert vékony, sápadt fiatalember volt. Ő, nem volt végzetes szerelem! De Colette kívánta, birni akarta, csakugy, mint ahogy egy asszony délután bemegy egy cukrászdába nyalakodni, de azért este nyolc órakor pontosan otthon van a vacsorához.

Hiszen épen ez volt benne a rokkoszerű. Ez a naivan természetes engedékenység szívének ösztöneivel szemben. De az volt a baj, hogy Léon Bouffier, a férje, nem volt rokkó férfi.

Szó sincs róla, akadnak férfiek, akik szem hunyának feleségeik gyengeségein. De a legtöbbje mindjárt a revolvere után kapkod. Colette hát félt. Rettenetesen félt. Bolondul vágyott rá, hogy Robert kedvese legyen. És mégsem merre. Mialatt Robert szerelmes szavaát hallgatta, a legtöbb olvasott házassági drámák betűi táncoltak tekintete előtt. Ha férje kezeire nézett, arra gondolt, hogy az izmos kezek egyetlen szorításával megfojthatja. —

A helyzet türehtetlen volt! Nem merre meghallgatni a férfit, akit szeretett, még ránézni sem mert. Vagyis úgy viselkedett, mint egy rendes, tisztességes asszony. Hát nem borzasztó.

Ilyesmibe bizony egy Colette-fajta nőnek nehéz volt beletörödni. Huszonkét esztendővel beletemetkezni az erkölcs unalmába... Nem-nem!... Inkább fogta magát és egy szép napon elutazott.

Természetes, Roberttel és anélkül, hogy a címét hátrahagyta volna. Csak ilyen módon kerülhette el a féltékeny férj rettegett revolverét. Állítólag Spanyolországba mentek s Madridban laktak. Hát Istenem!... ez is csak olyan város mint a többi! Colette néhány napig bizonyára szívesen időzött volna ott. De állandóan letelepedni, Franciaországból száműzve, ez-már nehéz feladat volt. Annál is inkább, mert egy szót sem értett spanyolul.

Egy év múlva már értett. Sőt, folyékonyan beszélt a spanyolt. Amikor egy magas, karcu, tüszemű, éjféketelhajú spanyol fiatal emberbe beleszeretett. S most épuj félt Roberttől, mint ahogy annakidején Léontól félt. Robert nadrágzebeiben is feltételezte a révölvereket. Egy szép reggel elutazott, anélkül, hogy a címét hátrahagyta volna. Ezúttal Angliába ment...

Szinte kár folytatni. Mert, hogy Colette folytatta, azt már kitalálhatták. Istenem!... neki sem volt több kedvese, mint sok párisi asszonynak, aki a férjét megcsalja. Mindössze hat! De ő valahányszor valakibe beleszeretett, kivándorolt. Ezzel a helyzettel sulyosbodott. Ő csak egy oceánjáró vagy expressz segítségével találta meg az utat egy legénylakásba.

Ugy utazta keresztül a világot, mint egy követségi attasé. Hol északon volt, hol a forró égő alatt, pedig valójában csak Franciaország enyhe klímáját szerette. Lakott Madridban, Berlinben, Kopenhágában, Londonban, Tokióban, ő, aki csak Párist imádtá. Nem volt nyelvérzék és törte a spanyol, angol, német, dán és japán nyelvet. S a legtragikusabb az volt, hogy mikor egy országot kezdett megszeretni, mikor kezdte magát otthonosan érezni, a szerelem továbbkergette. Szerekes, bolondos szívével félve szökött országról-országra, mint egy nemzetközi bandita.

És most kezdődik a legfurcsább!... ez a történet ugyanis egy revolverlövessel végződött.

Colette-et Genfben az utolsó szeretője, aki ráunt, s akit viszont Colette olyan lángolóan szeretett, hogy nem akarta elhagyni, hat revolverlövessel agyonlőtte... A. B.

SPORT KÖZLÖNY

O „Urinea“ Gurahont—„Crisana“ Sebis 3:1 (2:0) A jó kondícióban levő Unirea megérdemelten nyerte a mérkőzést és a Crisanat a nagyobb vereségtől csak a kapus kitűnő játéka mentette meg. Góllövők: Repsigan, Branda és Ciorogari, míg a Crisana vigasz-gólját Zimonyi lőtte tizenegyesből. A mérkőzést Lengyel bíró vezette.

O Az Ujpest bajnoki győzelme a Kispeszt felett. Ujpestről jelentik: Ujpest—Kispeszt 3:1 (1:0). Bajnoki mérkőzés, Bíró: Bíró Sándor. Nívótlan mérkőzés szolgált keretül a két csapat találkozásának, amelyet az Ujpest lazálva nyert meg Spitz (I. félidő 6. p.), Steiner (II. félidő 20. p.) és P. Szabó (II. félidő 28. p.) góljaival. Spitz és P. Szabó góljai tizenegyesből estek, Steiner gólja fejéből történt.

Az aradi „Buza-téren“ a kölcsönről tárgyalnak

„Odafenn mindent ígérnek“ — Két szóccka, amiben a gazda minden bánata benne van **Pipaszóval és alkohollal enyhítik a kisgazdák a súlyos agrárkrízist**

A volt Boros Béni-téren, vagy amint a köztudatba átment: „Buza-téren“ hosszú sorban állnak a gabonás szekerek. Szépen, sorjában egymás mellé rakott zsákok telve a föld gyümölcsével, a gazdálkodó verejtékes munkájának eredményével: a gabonával.

Az aradkörüli gabonatermő falvaknak mindegyike képviselve van ebben a sokadalomban. Szomorú arcok, szenvedélyesen gesztikuláló alakok, elkéseredett kitérősek, — ez volt a mai gabonapiac hangulata. A legtöbb gazda már nem sokat törődik az üzlettel. Kereslet volna, de az árak olyan alacsonyak, hogy üzletkötés nem jön létre. Délfelé szépen lassan megürül a gabonapiac. Mennek haza a gazdák, ki-ki a maga falujába, ahol délután vagy este van már miről beszélni.

Hárman állnak a gabonás zsákokkal telt kocsik hátának támaszkodva. István gazda és még másik két pécskai gazdálkodó. Ritmikusan szivják a pipát, észre sem veszik, hogy a kivételesen pörkölő őszi napsugár alaposan megizzasztja gondokkal telt koponyájukat.

Egy darabig csöndben szemlélik egymást, végül István gazda megszólal:

— Ejnye, már öreg gazdálkodó vagyok, de én még életemben ilyen piacot nem láttam!

A másik kettő nem válaszol. Közlük az egyik mélyebbre huzza kalapját és szenvedélyesen szítja a pipát.

— Nem tudom, mi lesz ennek a vége — folytatja a „földi“ — márciustól mostig tartuk a földet, azt hittük, hogy megkeressük a télir valót és itt van ni!

Ujabb szünet következik, majd ismét István gazda veszi át a szót. Előbb jelentőség-teljesen méregeti a cimborákat, azután a pipaszár végével jelzi, hogy mondani akar valamit, végül is jelentőség-teljesen kiböki:

— Vagy... vagy...!

Ennyi volt az egész, se több, se kevesebb. Ebbe a két „vagy“-ba a gazdátársadalomnak végnélküli elkéseredése szorult össze.

Vagy lesz a gabonának ára, vagy nem lesz miből vetni, nem lesz mit aratni a jövő esztendőben. De van egy másik szomorú oldala is a dolognak, hogy az aradkörüli gazdáknak tekintélyes része abból élne a télen, amit ilyenkor ősszel a gabonával megkeres.

A buslakodó gazdák azonban folytatják a csevegést:

— Aszongyák, — szól közbe az egyik pécskai gazdálkodó — hogy segíteni fognak rajtunk, hogy az állam veszi kezébe a dolgot.

— Hát igen, mongyák-mongyák: hiszen sokat mondanak, dehát nem hiszek én abban. Olyan sok mindent mondtak már nekünk, onnan Bukarestből (közben pipájának szárát az ég felé böki) és még sem történt semmi.

— Hát csak beszélnek, sokat, azt is mondják, hogy olcsó kölcsönt kapunk. Mire kisüt a nap, oszt megint kezdeni kéne a munkát, hát megint csak az ígérettel maradunk.

Most ismét István gazda veszi át a szót:

— Hát nem úgy van egészen! Most már elérteztünk oda, hogy még egy pár hájaszizmát meg ünneplőt sem lehet vásárolni az ember munkájáért. Én csak azt tudom mondani: Vagy... vagy...!

Hárman állnak a gabonával telt szekér hátánál. Bámulják a forgalmas városi életet. A kényelembe helyezkedett lovak valahogy megéreztek hogy a zsákban harapni való van. Addig szimatoltak a zsákok között, míg az egyik kibomlott és most vigan ropogtatják az idei búzát.

István gazda észreveszi ezt, aztán busan legyint kezével:

— Hadd egyék! Legalább a jószág lakjon jól.

Segélybizottság alakul Aradon a nyomor enyhítésére

Marsieu prefektus, Lutai polgármester, Buzea munkaügyi inspektor s a munkások és munkaadók egy-egy megbízottja lesznek a bizottság tagjai — A kormány is segíti a munkanélkülieket — Dr. Buzea nyilatkozik a Aradi Közlönynek

A reménysugár erejével világított be a nélkülözések vigasztalanágába az az akció, amelyet az Aradi Közlöny indított meg hátsábjain a nyomor enyhítésére. Mint megirtuk, Aradváros széleskörű intézkedéseket tett arra, hogy a város munkanélküli tömegeit segéllyel lássák el. Az egész országban megindult már ez a mozgalom, az összes városok tanácsai programjukba vették a munkanélküliek segélyezését és a különböző akciók kezdeményezését. Ugyanakkor a munkaügyi minisztérium is megtartotta első ankétját a munkanélküli kérdésben, amelyen az összes munkaügyi felügyelőségek vezetői is megjelentek. Dr. Buzea Virgil, az aradi munkaügyi felügyelőség vezetője kedden érkezett vissza Bucarestből, ahol résztvett a minisztérium ankétján és magával hozta azokat a diszpozíciókat, amelyeket az értekezlet hozott a munkanélküliek segélyezésében. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste a munkafelügyelőség rokonszenves vezetőjét, aki a következő nyilatkozatban informált a vasárnap lezajlott ankétról:

— Az értekezleten, amelyet Pan Halipa munkaügyi miniszter vezetett le, jelen voltak az összes munkaügyi felügyelők és az ország legismertebb szakértői, így dr. Demetrescu, a minisztérium vezértitkára, Cunesco Stavri és Stanescu vezérigazgatók. Elsőnek Pan Halipa tartott előadást a romániai munkanélküliség helyzetéről, ismertette a különböző munkásvidékeken a legutóbbi időben előállott helyzetet. A munkafelügyelők ismertették a körzetükbe tartozó munkásvidékek helyzetét.

— Valamennyien hangsúlyoztuk — mondotta dr. Buzea Virgil, — hogy a közelgő tél szükségessé teszi a munkanélküliek fokozott támogatását és beszámoltunk a szükséges eszközökről, amelyek lehetővé tennék az évnék ebben a periódusában a munkanélküliek segélyezését. Az értekezlet, mintán megfelelő kritika tárgyává tette a helyzetet, megtette a javaslatokat a munkanélküliek segélyezésének országos megszervezését illetően. Az értekezlet elhatározta, hogy minden munkaügyi felügyelőségi központban, tehát Aradon is segélyező-bizottságokat létesítenek, amelyeknek tagjai a következők lesznek: a város polgármestere, a megyei tanács elnöke, a munkaügyi felügyelő, a munkaadók részéről egy delegátus, az alkalmazottak részéről egy delegátus és a jótékonyági egyesületek delegátusai. A bizottságok a helyi viszonyoknak megfelelően fognak alakulni és székhelyük a városháza lesz. Az aradi segélyező-bizottság tagjai tehát rajtam kívül dr. Lutai Cornel polgármester, dr. Marsieu Iustin vármegyei prefektus, a munkaadók és a munkások egy-egy delegátusa, akiket majd a hivatott erkölcsi testületek fognak delegálni.

— Ezek a bizottságok fogják megállapítani a segélyezés módját. Erre vonatkozólag is meg lesznek az utasítások. Valószínű, hogy a segély főleg természetbeni lesz és a helyi akciók által gyűjtött összegeket fogják erre a célra felhasználni. Amennyiben ez a pénz nem lesz elegendő, a kormány fogja kiegészíteni a megfelelő összegre. Főprogramja azonban a kormánynak az, hogy a munkanélküliségen közmunkák megkezdésével segítsen. Ezt az akaratát egyébként a városok közmunkái is alátámasztják, amelyek mindenütt jelentékeny közmunkákat fognak beállítani. A munkaügyi

Földnek szegzett fejjel indul el a három gazdálkodó a szemben levő korcsmába. Ott már hangos az élet, csörögnek a gabonásfraklik. Alkoholtámados emberek beszélnek az agrárkrízisről. Az egyik többet tud, mint a másik s végeredményében mindegyik csak egyet érez, azt amit István gazda:

— Vagy... vagy...!

(s-r.)

felügyelőségek hivatása az lesz ezekben a bizottságokban, hogy ellenőrizze a támogatást kérő munkások helyzetét. A munkás természetesen csak akkor fog segélyben részesülni, ha ténylegesen bebizonyosodik, hogy munkanélküli. Ezt fogja lát, hogy úgy mondjam, cenzurálni a munkafelügyelőségnek a bizottságban helyet foglaló delegátusa.

— Hogy milyen eredménnyel fog működni ez a bizottság, az természetesen a jövő titka. Reméljük, hogy sikerülni fog.

Eddig tart dr. Buzea Virgil nyilatkozata. Meggyőződésünk, ha a munkanélküliség segélyakciójában olyan kiváló emberek fognak résztvenni, mint dr. Marsieu prefektus, dr. Lutai polgármester és dr. Buzea munkafelügyelő, úgy a munkanélküliek segélyezése a legjobb eredményekkel fog végződni.

Október 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujjtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte Szabó Lajos aradi vendéglőt, aki tizenegy fejszecsapással leütötte fiát.

Az Aulich Lajos-uccai családi dráma tetese: a 66 esztendőes Szabó Lajos vendéglős, a ki mint ismeretes, önvédelemből több fejszecsapással leterítette a részegen ellene forduló Máté Lajos nevezetű 40 éves fiát, a rendőrségről ma került át az ügyészségre. Itt Mandru Miklós ügyész további fogvatartását indítványozta, tekintettel arra, hogy mintegy tizenegy fejszecsapást mért fiára, ami már túlhaladja az önvédelem tényét.

Ilyen indítvánnyal került át az ügy a vizsgálóbíróhoz: Ludosan vizsgálóbíróhoz, aki részletesen tanulmányozta úgy az ügyészi javaslatot, valamint dr. Gherman Dante védőügyvédi beadványát, végül is az ügyvéd alapos érveléseit fogadta el s az öreg Szabót szabadlábra helyezte, aki nyomban el is hagyta a törvényszék fogházát. Az ügyész egyelőre nem felebezzett.

— Leltározzák a városi aktákat. Ma rendelet érkezett a belügyminisztériumból az aradi városházára, elrendelve az összes városi akták leltározását. A rendelet szerint a leltározás két részből áll, az egyik az 1867-től 1919-ig, a másik 1919-től a mai napig beiktatott iratok beregisztrálása. Aradváros vezetősége egy harmadik résszel egészíti ki a két leltárt és a régi, 1867. előtti aktákat külön jegyzékbe vezeti be. A leltár egyik példányát a kolozsvári egyetemi könyvtárnak küldik be, egy másikat a város őrzi meg. A leltározási munkálatok hónapokig fognak eltartani.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ismét áresések voltak az aradi gabonapiacon

A búzáért elérhető legjobb ár 300 lej volt. Temesváron még rosszabb a helyzet.

Az aradi gabonapiacon ma a termények árában újabb katasztrófális áresés következett be. A buza ára most már talán a mélypontját érte el, mert ilyen alacsonyan Aradon már évtizedek óta nem történtek kitételek. A felhozatal és a kínálat minimális volt. Ezt annak lehet tudni, hogy a termelők kedvezőbb időket várva, ilyen alacsony árak mellett terményeiket nem akarják eladni. A kereskedők és a malmok pedig nap-nap után bekövetkezett áresések és a szenvedett veszteségek után, nem mernek vásárolni. Az aradi gabonapiacon ma a búzáért elérhető legjobb ár 300 lej volt. A kevésbé jó búzáért pedig nem lehetett 280 lejnél többet elérni. A helyzet a tengerinél is ugyanez. Tengeriért 260 lejt, míg az új tengeriért csak 170—180 lejt adtak. Zabra, árpára, rozsa egyáltalán nem akad vevő.

Temesváron a helyzet még rosszabb. Itt 78 kilogrammos búzáért 285 lejt, a 76 kilo-

grammosért pedig csak 260 lejt fizettek a malmok.

A katasztrófális áresés jórészt a külföldről érkező lanyha híreknek és az orosz dumping hatásának tudható be. A mezőgazdák és különösen a kistermelők kétségbeesése leírhatatlan. A kormány beavatkozására az utolsó óra már elérkezett. A többi agrár-országok lázasan szervezkednek az orosz gazdasági offenzíva ellen. Románia ezzel szemben alig tesz valamit. Nálunk eddig jóformán semmi sem történt a mezőgazdasági termelés tönkremenésének megakadályozására. Ma már ott tartunk, hogy a buza ára jóval a békeparitás alatt van és a romániai földművelés az árak teljes lemorzsolódása mellett képtelen lesz nemcsak a fejlődésre, hanem arra is, hogy elartsa azt, aki belőle akar megélni. A gazdaságszervezők figyelemmel várja most már az egyre sürgősebbé váló intézkedéseket, melyek létét lennének hivatva megmenteni.

A sikeres gyümölcs és díszia ültetés ideje

(Aradvárosi főiskola kertészeti szakvéleménye)

Régi, de mindig is újra aktualis kérdésre adunk e sorok utján a közönségnek felvilágosítást akkor, amikor a gyümölcs és díszia sikeres ültetéséről írunk. Első cikk a teendők legfontosabbikával: az ültetés idejének helyes megválasztásával foglalkozik.

A mi szélsőséges klímánk és átlagosan közép-kötött talajunkon, mondhatnók egyedül az őszi ültetés vezet teljes sikerre. Ilyenkor ősszel ültessünk: gyümölcs valamennyi fajtát, a dísz és sorfát, díszcserjét és rózsát. Itt jegyzem meg, az őszi ültetés a fák lombjának teljes lehullásától, állandóan 0 alá süllyedt temperatura beálltáig tarthat; fagymentes napokon bármikor ültethetünk, legyen a naptár szerint akár december, akár január.

Igen célszerű a fák és cserjék leendő helyét, gödrét, ültetés előtt néhány nappal, előre kiásni, hogy a levegő, napfény és eső hatásának kitégyük. A gödrök mélysége: fánál 80x80, cserjénél 60x60. Az ültetés után hajtjuk fel fáinkat, cserjénket, mint a szőlőt szokás tételre kb. 30—40 cm. magas kupba, mert ezzel kettős célt érünk el: A növény gyökereit megvédjük az esetleges hirtelen beálló, mélyre leható fagyoktól, másrészt azután a kupacokat csak májusban huzzuk el, a tavaszi szárazság ellen is kitűnően megvédtük ezzel növényeinket s a kupac alatt egyformán, állandóan nedves talajban növényeink, fák, cserjék, gyönyörű hajtásokat hoznak.

Az őszi ültetés előnye növénytanilag megközelíthető azzal, hogy ilyenkor ősszel átültetett fa ráér a gyökér pótlásával egész tavaszig, hiszen más feladata nincsen már, most, amikor a lomb lehullott. Minden fa, vagy cserje gyökérzete megsérül a fűszálból való kiszedésekor s tavasszal nincsen elég idő már a gyökérszerűs teljes kiheverésére, mert a föld felletti részek táplálékot küldenek feldolgozásra le s várnak készet alulról. Ez sajnos nem történhetik még meg, miután a gyökérzet nincs még rendben, hiszen csak most tavasszal ültették. Így áll elő az, hogy a fák rügyei hajtásnak indulnak, hoznak is vagy 6—8 cm.-nyi hajtást, de egyszerre, miután a rügy alatti tartalék-tápanyag kifogyott, felemésztette a hajtás, ez lefogy, leszárad s a fa teljesen kihal. Itt az éhenhalás jelenségével állunk szemben. Tehát azért ültessünk ősszel fát, cserjét, hogy a megsérült gyökérzet az ősz és a tél folyamán teljesen regenerálódhasson s a tavasszal meginduló fokozott anyagcsere-munkában már mint segítő intakt szerv, álljon a növekedés szolgálatába.

Ezért ne halogassuk az ültetést soha társra, ha csak lehet, ősszel ültessük el!

összes gyümölcs, dísz és sorfáinkat és díszcserjénket, a rózsát, orgonát stb. s örömlünk fog telni a szépen meginduló tavaszi vegetációban s ha fel van kupacolva új ültetvényünk, nem szükséges naponta öntözgetni az új ültetést, mert anélkül is biztos, szép sikerünk lesz.

Schwartz Sándor,
városi főkertész.

Cáfollak a népszövetségi kölcsön híret. Bucurestiből jelentik: A Rador hivatalos helyről azt a felhatalmazást nyerte, hogy a legkatonagörikusabban cáfolja meg azokat a híreket, melyek egy, Titulescu által Genfben kötendő népszövetségi kölcsönre vonatkoznak.

Egységes balkáni valutáról tárgyalnak Athénben. Athénből jelentik: Október ötödikén balkáni konferencia kezdődik meg Athénben, amely tizenkilencedikéig fog tartani. A konferencián hat állam vesz részt. Bulgária csak akkor hajlandó a részvételre, ha a kisebbségi kérdést is tárgyalják. A megbeszéléseken a balkáni államok nem képviseltetik magukat hivatalosan. A napirenden postaszövetség létesítésére vonatkozó tárgyalások is szerepelnek, amelynek tagjai egymással szemben kisebb postailletéket fizetnek. Szó fog esni az egységes balkáni valutáról is, hogy elejét vegyék az árfolyamingadozásoknak és a pénzbevételeknél a bankok nagy nyereségeinek. Az egységes valuta bevezetése előtt természetesen az összes tagállamok pénzét stabilizálnak.

A pankotai önkéntes tűzoltók jubileuma

Nagyszabású tűzoltóünnep folyt le vasárnap Pankotán, abból az alkalomból, hogy az ottani önkéntes tűzoltó egyesület most töltötte be fennállásának ötvenedik évfordulóját. — A zászlóanyai tisztet Herzka Ármin uradalmi igazgató leánya vállalta. A zászló felszentelése a vásártéren felállított sátorban egyházi szertartás keretében történt. A szertartás után diszkozyülést tartottak, melyen Schmidt Antal tanító román és magyar nyelven olvasta fel az egyesület történetét. Az alapító tagok közül Záray Jenő, vármegyei tűzrendészeti felügyelő üdvözölte a jubiláló egyesületet. Délben pedig ünnepélyes társasbéd volt, melyen dr. Liza Romulus tűzoltószövetségi alelnök második Károly királyra ültette pohárát, utána pedig dr. Pop Simon világi főbíró üdvözölte a zászlóanyát. A temes-torontalmegyei tűzoltószövetség nevében pedig Diminescu inspektor mondott üdvözlő beszédet. Később Kun Zoltán református, dr. Kienitz Géza katolikus lelkészek és Sonnenschein Elías izraelita főrabbi mondottak üdvözlő beszédet. Pohárköszöntőt mondott még Záray Ödön, Popa György, Kovács Ferenc, Musca Maximilian, dr. Rost Rózsa és Stordean János.

zsef. Eztán pedig tűzoltóverseny következett. A jubileum előkészítéséért Gmba Mihály alparancsnokot illeti elismerés.

A politikai és gazdasági világesemények hatása Románia gazdasági életére. A Consum legújabb számának következő cikkére hívjuk fel olvasóink figyelmét: Komoly külföldi tőke érdeklődik a regáti földgázforrások kibasznlása iránt. Folyik a harc a Bánát elektrifikálásának hegemoniájáért. A bécsi és budapesti piacokon értékesítik az orgazdák az erdélyi aranybányákból ellopott aranyat. A Consum a készülő banktörvényről, az aranymerlegről ad első forrástól kapott információkat. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZERDA, október 1.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Rádiózenekar, 18.30. Rádiózenekar, 20. A Carmen-ének kar egyházi és román népdalokat ad elő, 21.45. Carmen-énekkar, 22.15. Fotino csellóművész játéka. — Budapest, 10.15. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye, 13.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye, 5.10. Maross Pál okl. vegyész-mérnök előadása: „A mérgezésről.” 6. Herold Gyula novellái, 6.30. Az Első Budapesti Citerakör hangversenye, 7.10. Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura), 7.45. Hangverseny, Közreműködik Drössy Edith, a m. kir. Operaház művésznője (ének) és Szmatana Erzszi (zongora). Zongorán kísér Polgár Tibor, 9. Szimfoniadala a Studióból, „Az aranyasszony”, Versen vigjáték 3 felvonásban, Irtaák Schönthan és Koppel-Elfeld, Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból. — Belgrad, 18.30. Délutáni zene, 21. Praha, 23.15. Gramofon. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Pozsony, 18.30. Gramofon (Haydn: Gyermekszimfónia), 21—23. A rádió első szimfonikus hangversenye a cseh filharmónikus közreműködésével, Nordenova Ada éneklése és Holzknecht V. zongorajátékával. — Wien, 12. Gramofon, derüs és komoly lemezek, 13.30. Brahms: Keringő, négykezes zongorajáték gramofonon, 14.10. Olasz operaszíndarab gramofonon, 14.35. Tauber Richard ének-előadása gramofonon, 16.20. Lederer-zenekar, 18.05. Nietzsche és a zene, 18.30. A gyermek testi és szellemi nevelésére vonatkozó orvosi tanácsok, 22. Grmela: „Aranyamór” című egyfelvonásos, Utána a Silving-Geisler-zenekar játéka. — EGYÉB EUROPAI NEVEZETESSEGEK: Lipcse, 21.00. Donizetti: „Don Pasquale” c. háromfelvonásos vigoperája a leipzig-i Neues Theaterből. — Páris, 21. Gluck: „Orfeusz” c. operája. — Riga, 19.30. Csajkovszkij: Pique dame c. háromfelvonásos operája a nemzeti színházból, 22.30. Lett-dalok.

CSÜTÖRTÖK, október 2.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar: Könnyű és román zene, 18.30. Dinicu-zenekar 20. Gramofon, 21. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye Radinescu zongoraművész felléptével, 21.45. Cretzoiu operatársulat dalestje, 22.15. A szimfonikus hangverseny folytatása. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 13.05. Hangverseny, Közreműködik Gerő Márta (zongora) és Tokaji András (gordonka). Zongorán kísér Polgár Tibor, 5. Rádió Szabad Egyetem, 7. Gramofonhangverseny, 8.25. Angol nyelvokt., (J. W. Thompson), 9. Balázs Árpád magyar nótaestje, Magyar Imre cigányzenekarának kíséretével, 9.45. A Magyarországi Munkásdalgyletek Szövetsége képviselőiben szereplő Pestszentlőrinci Szervezett Munkások Vegyesdalkara és a Grafikai Munkások Senefelder Dalköre hangversenye, 10.35. Lengyel Menyhért felolvasása, 11.15. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye, 12.20. Szabó Gy László jazz-band hangversenye a Geliért-nagyszállóból. — Belgrad, 18.30. Harmonika- és klarinétkettős, 21. Tengorparti dalok, 21.30. Ljubljana, 23.45. Házinégyes. — Prága, 12.15. Operaábrándok gramofonon, 13.30. Könnyű déli zene, 17.30. Délutáni zene zongoraszólóval, 20.35. Dalest, 21.15. Rádiózenekar, 22. Mandolin- és gitárzene, 22.33. Brandeis Kamilla zongoraversenye, 23.20. Hangverseny a Beranck moziból. — Wien, 12. Bécsi zene és tánc gramofonon, 13. Cerdazenekar, 16.20. Dívatos dalok gramofonon, 17.35. Casais Pablo csellójátéka gramofonon, 20.35. Geiger-zenekar, 21.30. Faistauer Antal emlékezete, 22. Olszewska Mária kamaratársulat arias- és dalestje, 23. Kürt- és zongoraszonáták; kürtön játszik Stieglér Károly, zongorán Schifflmann Edgar, Utána a Gaudriot-jazz játéka, EGYÉB EUROPAI NEVEZETESSEGEK: Berlin, 21. Verdi: Rigoletto c. operája a studióban. — Riga, 20. Kálmán: Cirkuszhercegnő c. háromfelvonásos operettje.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. Hétve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködéssel válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadó hivatali telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

HAZASSÁG.

AMERIKABOL hazaérkezett jobb iparos, 34 éves, oly nő ismeretséget keresi, ki-nek legalább is 200.000 lej hozománya van. Fényképes válaaz „Amerikai” jel-igére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4020

ALKALMAZÁS.

KIFUTÓLEÁNY megbízható — lehetőleg bioklivvel — telvéteik. — Jelentkezni: Salgóné bizományi üzletében, Str. Horia (Szechenyi-u.) 1. Neuman-palota.

KERESÉK középkori cselédet, aki egy tehenet fejti is tud, azonnali belépésre magas fizetés mellett. Bisztriczky malom-tu ajdonos, Ghioroc. 4006

JOLFOZÓ mindenes azonnala keresetlik. Angol, volt Erzsébet-körút 70. 4026

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást ke- keresek a belvárosban. Évi 36.000 lej fizeték. Címek: az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kórek. 1234

MODERN háromszobás, parkettás uccai lakás fürdőszobával kiadó. Str. Turnului 3. szemben a Central mozával. 4019

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

HAROM vagy négyzóbas, fürdőszobás lakást keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4024

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KETSZOBÁS, fürdőszobás urilakás kiadó központban nov. 1-re. Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 8. 4008

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-talos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESTETIK azonnali megvételre egy kitűnő állapotban lévő, lehetőség szerint Babkoc-Wilcox rendszerű gőzkazán 150—180 m² fűtőtelülettel, 12 lógerőnyomásra. Ajánlatokat kérjük az Aradi Közlöny kiadójába leadni. 4004

ANTIKA íróasztalok, Biedermayer etazser és szalonok, uriszoba, vitrinek, intarziás antik asztrények, ezüst svédasztalok, ezüst tálcák és girandók, keleti és hely-ben készített perzsaszőnyegok, tükrök, szalonok, testmények, asztalok, sekretor, antik órák, komplett szobaberendezések, nagy antik fotelok, kézimunkák, zongor-ák, hegedűk, ékszerok stb. stb. eladóK SALGONÉ bizományi üzletében, Strada Horia (Szechenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki- adóhivatalában. 100

KERESÉK bizományi üzletembe keleti perzsaszőnyegeket, ezüsttárgyakat, már-kás porcellánokat, vitrineket, antik komó-dokat, komplett szobaberendezéseket, elő-szobafalakat, szekonokat, szőrméket, dísz-tárgyakat stb. s azok gyors eladásáról gondoskodom. SALGONÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Olcsó tűzifa

míg a készlet tart.

Olfa Lei 840.—től

Állando raktár 1-a hasad és deronagtól. Arad. Calea Victoriei 1—2

Judecătoria ocolului Ineu Secția Ci.

Nrul 4769—1929. cf.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

In urma cererei de executare fă-cută de următorul Merkle Wil-helm contra urmăriței soția lui Jopa Adam.

Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională in ce privește imobilul situat in comuna Ineu circumscriptia Judecătoriei Rurale Ineu cuprinsă in cf. a comunei Ineu Nrul protocolului cf. 2953 Nr. de ordine A. I. 2 No. top. 792—793-a. 1. cu prețul de strigare 65.000 lej pentru incasarea cre-anței de 1420 lej, capital și accesorii. Licitațiunea se va ține in ziua de 18. luna Octombrie anul 1930. ora 15 in localul oficial al Jud. Rurală Ineu.

Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic de cât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt da-tori să depoziteze la delegatul ju-decătoresc 10% din pretul de strigare drept garanție, in numărar sau in efect de cauție socotite după cur-sul fixat in § 42 legea LX. 1881. sau să predea aceiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătoreste, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881. § 21 legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cei care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de striga-re este dator să intregească imediat garanția — fixată conform procen-tului prețului de strigare — la ace-ași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908.)

Cumpărători la licitație trebuie să partifice cetățenia română.

Data in Ineu la 7. luna Aprilie anul 1930.

Președinte de Tribunal (ss) Dr. Farkas. Aj. Dir. funduare (ss) He-desan.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

OKTATÁS.

NŐMUNKÁ, kabát szabást tanít buda-pesti iparkamrán vizsgázott urhölgy. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3933

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG, szép, központban, pirochaszóráttal, kiadó. Str. Brancovici 3. szám. 4009

VIDÉKI járási központban jömeneteli tejesarnok eladó, v. esetleg bérbé ki-adó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3995

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és tisztítóüzlet volt, azonnala kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Judecătoria ocolului Ineu Secția Ci. Nrul 830—1930. cf.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

In urma cererei de executare fă-cută de urmăritoarea soția lui Gla-ser Eduard contra urmăriului Bule- kovan.

Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională in ce privește imobi-lele situate in comuna Apateu cir-cumscriptia Judecătoriei Rurale Ineu cuprins in cf. comunei Apateu Nrul protocolului cf. 1393 sub No. de or-dine A. I.-2 No. top. 1426 proximea de proprietate alui Bule Petru băt-rânu, Groza Flore, Zaharie Teodor și Bule Petru alui Petru de sub B. 5—8 cu prețul de strigare 36000 lej pentru incasarea creanței de 2220 lej, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține in ziua de 24. luna Octombrie anul 1930. ora 15 in localul oficial al Jud. Rurală Ineu.

Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic de cât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt da-tori să depoziteze la delegatul ju-decătoresc 10% din pretul de strigare drept garanție, in numărar sau in efect de cauție socotite după cur-sul fixat in § 42 legea LX. 1881. sau să predea aceiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătoreste, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881. § 21 legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cei care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de striga-re este dator să intregească imediat garanția — fixată conform procen-tului prețului de strigare — la ace-ași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908.)

Cumpărători la licitație trebuie să partifice cetățenia română.

Data in Ineu la 14. luna Aprilie anul 1930.

Președinte de Tribunal Dr. Farkas, m. p. Aj. Dir. cf. Hedesan, m. p.

Osztrák Osztalysorsjáték

84 000 sorsjegy 42.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer.

Főnyeremény esetleg:

20,000,000 (huszmillió L.)

Jutalmak és nyeremények:

12,000,000

7,500,000

2,500,000

2,500,000

2,000,000

2,000,000 stb. stb.

össznyeremények értéke:

háromszázharminc millió lej.

A nyeremények levonás nélkül, azonnal kifizettetnek.

Allami garancia.

Sorsjegyárak:

Egész	Fél	Negyed
1200 lej	600 lej	300 lej

Fizetés átvétel után. — A leg-közelebbi huzáshoz való meg-bizásokat legkésőbb

1930. október 15-ig

kérjük, miután a sorsjegyek jó-val a huzás előtt eladatnak.

A. GAEDICKE & Co.

WIEN, Franz Josefs Kai 47.

Rendelésnél egy levelező-lap is elegendő. 117

Bankkölcönöket

házkra, földekre legolcsóbb kamatláb mellett a legelőnyösebb feltételekkel azonnal folyósítatok. **Haász Albert** irodája, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz. Alapítatott 1919. évben.

INGATLAN.

KERESÉK megvételre modern 3—4 szo-bás magánházat vagy 2—3 lakásos bér-házat városháza közelében. Cím az Aradi Közlöny kiadójába „Házvétel” jeligére. 4091

A város centrumában,

a volt Csiky Gergely-uccában egy 3 és egy 2 szobás lakásból álló nem modern ház, áron alul, 350.000 lejért E. L. A. D. Ö. Bővebbet: Kiss Lajos „Uranul” irodájában, városházával szemben. Bul. Reg. Ferd. 1.

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrá-val és pincével azonnal-ra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.